

Посібник щодо змін в Європейській системі національних та регіональних рахунків (ESA) 2010 року в порівнянні з 1995 роком

Видання 2014 року

**Посібник щодо змін в Європейській системі
національних та регіональних рахунків
(ESA) 2010 року в порівнянні з 1995 роком**

Видання 2014 року

***Europe Direct — це служба, що допомагає знайти
відповіді на запитання про Європейський Союз.***

**Номер безкоштовного
телефону (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Відомості надаються безкоштовно. Більшість дзвінків також є безкоштовними (проте деякі оператори, телефони-автомати або готелі можуть стягувати плату).

[Більш детальну інформацію про Європейський Союз можна знайти в Інтернеті](#)

[\(http://europa.eu\)](http://europa.eu). Каталог даних знаходиться в кінці цієї публікації.

Люксембург: Офіс публікацій Європейського Союзу, 2014

ISBN 978-92-79-37839-3

ISSN 2315-0815

doi: 10.2785/52663

Кат. №: KS-GQ-14-002-EN-N

Тема: Економіка та фінанси

Колекція: Посібники та настанови

© Європейський Союз, 2014

Відтворення дозволено за умови посилання на джерело.

ЗМІСТ

0.	Мета Посібника.....	3
1.	Дослідження та розробки, що визнаються як нагромадження капіталу	8
2.	Оцінка вартості випуску для кінцевого використання ринковими виробниками.....	18
3.	Страховання від збитків — випуск, страхові відшкодування через катастрофи та перестраховання.....	19
4.	Системи озброєнь в уряді, визнані основним капіталом.....	28
5.	Витрати на виведення з експлуатації великих основних засобів.....	32
6.	Класифікація уряду, державного та приватного сектору.....	34
7.	Малі інструменти.....	38
8.	Третє джерело власних ресурсів ЄС на основі ПДВ	39
9.	Інструменти, прив'язані до індексів	40
10.	Центральний банк — розподіл випуску.....	42
11.	Покращення землі, що визнається як окремий актив.....	43
12.	Опціони працівників на акції (ОПА)	46
13.	Супер дивіденди.....	48
14.	Компанії спеціального призначення за кордоном і державні запозичення	49
15.	Головні офіси та холдингові компанії.....	50
16.	Підсектори сектору фінансових корпорацій (S.12)	52
17.	Гарантії.....	54
18.	Спеціальні права запозичень (СПЗ) МВФ як активи та пасиви	57
19.	Податкові кредити до сплати.....	58
20.	Товари, що направляються за кордон для переробки.....	60
21.	Перепродаж товарів за кордоном	62
22.	Програми пенсійного забезпечення Роботодавців.....	65
23.	Збір за кредитування цінними паперами та під заставу золота	66
24.	Будівельні роботи за кордоном.....	67
25.	Побічно вимірювані послуги фінансового посередництва між фінансовими установами-резидентами та фінансовими установами-нерезидентами	70
	Додаток 1: Система національних рахунків SNA 2008 — Перелік питань та роз'яснень	71

Мета Посібника

Держави-члени ЄС розробляють Європейські національні рахунки у порівнюваний та надійний спосіб відповідно до поточної Європейської системи національних та регіональних рахунків (ESA). Це особливо важливо для розробки та здійснення економічних заходів, що відіграють основну роль в економічній, бюджетній та податковій політиці Європейського Союзу. Прикладом є розрахунок валового національного доходу (ВНД), що визначає максимальний розмір загального бюджету ЄС, а також значною мірою визначає внески до бюджету кожної держави-члена ЄС. Важливим також є розрахунок валового внутрішнього продукту (ВВП) та його складових, враховуючи його роль як міри внутрішньої економічної активності, за допомогою якої можна визначати «фінансове здоров'я» економіки держави-члена ЄС, використовуючи такі коефіцієнти як дефіцит державного бюджету у відсотках від ВВП та державний борг як відсоток від ВВП.

Як свідчить досвід, пояснення змін до Європейської системи національних та регіональних рахунків ESA за допомогою прикладів є дуже корисним для представників органів статистики держав-членів ЄС, які розробляють національні рахунки. Пояснення впливу таких змін на різні рахунки та баланси в національних рахунках дає можливість державам-членам ЄС запроваджувати зміни послідовно. Зміни описуються в такій послідовності:

1. Опис змін в Європейській системі національних та регіональних рахунків 2010 року в порівнянні з 1995 роком.
2. Наслідки змін з точки зору здійснення розрахунків.
3. Приклад, який серед іншого пояснює, яким чином змінилися бухгалтерські записи; виклад відповідних таблиць національних рахунків.
4. Набір рахунків.

Відправною точкою для внесення змін до Європейської системи національних та регіональних рахунків ESA 95 та створення оновленої системи ESA 2010 був перелік із 44 питань та 29 роз'яснень, що лягли в основу змін до системи національних рахунків SNA 1993 та створення нової системи національних рахунків SNA 2008. Короткий огляд цих питань міститься в Додатку 1. У цьому Додатку також позначено, чи запроваджені зміни заслуговують на включення до цього посібника. Також містяться зміни, що є специфічними для Європи, наприклад, ставлення до малих інструментів, а також трансфер власних ресурсів на основі ПДВ до установ Європейського Союзу від держав-членів ЄС.

Оскільки ВВП та ВНД є особливо важливими агрегованими економічними показниками для держав-членів ЄС, а також для здійснення економічної політики в Європейському Союзі, у посібнику міститься зведена таблиця, що відображає зміни, що вплинули на ВНД та ВВП, разом із такими компонентами ВВП як випуск, витрати та доходи.

Деякі нові питання в порівнянні з останнім опублікованим посібником з ESA 95 насправді були реалізовані в деяких державах-членах ЄС після надання конкретних вказівок або рекомендацій. Вони також включені до цього посібника для повноти картини. Це питання, що стосуються опціонів працівників на придбання акцій, супер дивідендів та сплачуваних податкових кредитів.

Таблиця 1 (частина 1): Вплив змін в Європейській системі національних та регіональних рахунків 2010 року в порівнянні з 1995 роком ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾

Виробничий метод		1a (⁴)	1b (⁴) (⁵)	2	3	4 (⁵)	5	6	7	8	9	10	11 (⁵)
P.1	Випуск товарів та послуг	+	0/+	+	X	-/+	X	X					0/+
P.2	Проміжне споживання				X	-/0			X			-	
B.1g	Валова додана вартість	+	0/+	+	X	0/+	X	X	X			+	0/+
D.21	Податки на продукти												
D.31	Субсидії на продукти												
Витратний Метод													
P.3 (S14)	Кінцеві споживчі витрати домогосподарств			+	X							+	
P.3 (S15)	кінцеве споживання некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства (НКОДГ)		-/+		X		X					+	-/+
P.3 (S13)	кінцеве споживання органів державного		-/+		X	-/+	X	X				+	-/+
P.5	Валовий приріст капіталу	+	+/0	+		+/0			X				+/0
P.51g	Валовий приріст основного капіталу	+	+/0	+		+/0			X				+/0
P.52	Зміни у рівнях запасів												
P.53	Придбання за відрахуванням вибуття												
P.61	Експорт товарів												
P.62	Експорт послуг				X							+	
P.71	Імпорт товарів												
P.72	Імпорт послуг				X								
Дохідний підхід													
D.1	Оплата праці працівників												
B.2g/B.3g	Валовий операційний дохід/змішаний дохід	+	0/+	+	X	0/+	X	X	X			+	0/+
D.2	Податки на виробництво та імпорт												
D.3	Субсидії												
B.1g	Валовий внутрішній продукт (ВВП)	+	0/+	+	X	0/+	X	X	X			+	0/+
D.1	Оплата праці працівників, отримана від решти світу												
D.1	Оплата праці працівників, сплачена решті світу												
D.2	Податки на виробництво та імпорт, сплачені установам ЄС									-			
D.3	Субсидії, отримані від установ ЄС												
D.4	Дохід від майна, отриманий від										X		
D.4	Дохід від майна, сплачений решті										X		
B.5g	Валовий національний дохід (ВНД)	+	0/+	+	X	0/+	X	X	X	+	X	+	0/+

(¹) (+) позитивний вплив (-) негативний вплив (X) Вплив може бути позитивний або негативний (0) відсутність впливу. (²) Таблиця відповідає структури анкети ВНД.

(³) Примітка. У таблиці 1 та в числових прикладах використовуються коди рахунків за Європейською системою національних рахунків ESA 2010.

(⁴) Колонки 1a та 1b: знаки відповідають випадку, коли Дослідження та Розробки здійснюються за власний рахунок.

(⁵) Колонки 1b, 4 та 5: перший знак відображає вплив у рік придбання; другий знак відображає вплив впродовж наступних років.

Перелік концептуальних питань (частина 1) — Зміни, що впливають на ВНД

1. Дослідження та Розробки, що визнаються як приріст капіталу
 - 1a Дослідження та розробки, створені ринковим виробником
 - 1b Дослідження та розробки, створені неринковим виробником
2. Оцінка вартості випуску для кінцевого використання ринковими виробниками
3. Страхування, крім страхування життя — випуск, страхові відшкодування через катастрофи та перестрахування
4. Системи озброєнь, визнані основним капіталом
5. Витрати на виведення з експлуатації великих основних засобів
6. Класифікація уряду, державного та приватного сектору
7. Малі інструменти
8. Третє джерело власних ресурсів ЄС у вигляді ПДВ
9. Індексовані боргові інструменти
10. Центральний банк — розподіл випуску
11. Благоустрій територій, що визнається як окремий актив

Таблиця 1 (частина 2): Вплив змін в Європейській системі національних та регіональних рахунків 2010 року в порівнянні з 1995 роком ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾

Виробничий метод		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
P.1	Випуск товарів та послуг													X	-
P.2	Проміжне споживання													X	-
B.1g	Валова додана вартість													X	X
D.21	Податки на продукти														
D.31	Субсидії на продукти														
Витратний метод															
P.3 (S14)	Кінцеве споживання домогосподарств														
P.3 (S15)	кінцеве споживання некомерційних														
P.3 (S13)	Загальне кінцеве споживання органів														
P.5	Валовий приріст капіталу														
P.51g	Валовий приріст основного														
P.52	Зміни у рівнях запасів														
P.53	Придбання за відрахуванням вибуття														
P.61	Експорт товарів									-	+				
P.62	Експорт послуг									+	-			X	-
P.71	Імпорт товарів									-					
P.72	Імпорт послуг									+				X	-
Дохідний підхід															
D.1	Оплата праці працівників													X	
B.2g/B.3g	Валовий операційний													X	
D.2	Податки на виробництво та імпорту								X						
D.3	Субсидії								X						
B.1g	Валовий внутрішній продукт (ВВП)								0					X	X
D.1	Оплата праці працівників, отримана від решти світу													X	
D.1	Оплата праці працівників, сплачена решті світу													X	
D.2	Податки на виробництво та імпорту, сплачені установам ЄС														
D.3	Субсидії, отримані від установ ЄС														
D.4	Дохід від майна, отриманий від решти													X	X
D.4	Дохід від майна, сплачений решті світу													X	X
B.5g	Валовий національний дохід (ВНД)								0	0	0			0	0

⁽¹⁾ (+) позитивний вплив (-) негативний вплив (X) Вплив може бути позитивний або негативний (0) відсутність впливу.

⁽²⁾ Таблиця відповідає структурі анкети ВНД.

⁽³⁾ Примітка. У таблиці 1 та в числових прикладах використовуються коди рахунків за Європейською системою національних рахунків ESA 2010.

Перелік концептуальних питань (частина 2), що не впливають на ВНД

12. Опціони працівників на акції (ОПА)
13. Супер дивіденди
14. Компанії спеціального призначення за кордоном і державні запозичення
15. Головні офіси та холдингові компанії
16. Підсектори сектору фінансових корпорацій (S.12)
17. Гарантії
18. Спеціальні права запозичень (СПЗ) МВФ як активи та пасиви
19. Податкові кредити до сплати
20. Товари, що направляються за кордон для переробки
21. Перепродаж товарів за кордоном
22. Програми пенсійного забезпечення Роботодавців
23. Збір за кредитування цінними паперами та під заставу золота
24. Будівельні роботи за кордоном
25. Побічно вимірювані послуги фінансового посередництва між фінансовими установами-резидентами та фінансовими установами-нерезидентами

1. Дослідження та розробки, що визнаються як приріст капіталу

Посилання:

	Європейська система національних рахунків ESA 95	Європейська система національних рахунків ESA 2010
Дослідження та розробки	3.64, 3.70e4, 3.105b	3.82 – 3.83, 3.127

Опис змін

- 1.1 У системі ESA 95 визнавалися деякі так звані нематеріальні активи, деякі з них як (вироблені) основні засоби (AN.112), а інші як невикористані активи (AN.22). У системі ESA 2010 (вироблені) нематеріальні основні засоби відносяться до нового підзаголовку «продукти інтелектуальної власності». У системі ESA 95 до нематеріальних основних засобів відносяться: розвідка корисних копалин (AN.1121); програмне забезпечення (AN.1122); оригінали творів розважального жанру, літератури та мистецтв (AN.1123), інші нематеріальні основні засоби (AN. 1129). Європейська система національних рахунків ESA 2010 розширила межі активів за рахунок включення до підзаголовку вироблених активів результатів досліджень та розробок інтелектуальної власності. Об'єкти патентування відносяться до невикористаних нематеріальних активів у системі рахунків ESA 95 (AN.221), відповідно до їх опису як невикористаних нематеріальних активів у системі національних рахунків SNA 1993. Вони містяться в абзаці 7.19 системи рахунків ESA 95 та визначені в Додатку 7.1. Об'єкти патентування, що перед цим включалися туди, будуть визнаватися як випуск науково-дослідної діяльності та включені до нового заголовку продукти інтелектуальної власності, хоча патент як такий (захист) є не продуктом, «конструктом суспільства» та «засвідчується законними заходами обліку», як зазначено в Додатку 7.1 системи рахунків ESA 95.
- 1.2 Система рахунків ESA 2010 визнає витрати на придбання науково-дослідної діяльності та здійснення її за власний рахунок як інвестиції в основний капітал, а амортизацію цих активів як споживання основного капіталу. Це включає витрати уряду на здійснення науково-дослідної діяльності, що захищається патентами або надається у вільний доступ для громадськості. Змінюється не лише концепція, що призводить до істотних змін у важливих економічних показниках. Нові визнані статті випуску та активи також особливо важко виміряти. Теоретично значення випуску в науково-дослідній діяльності дорівнює значенню дисконтованих майбутніх економічних вигод, що їх отримують корпорації від інвестицій в науково-дослідну діяльність. Ці майбутні вигоди складно оцінити. Крім того, більшість науково-дослідної діяльності виробляється за власний рахунок. Тому, для оцінки випуску зазвичай буде використовуватися метод суми витрат.

Наслідки змін

- 1.3 Розширення меж активів шляхом визнання більшої кількості вироблених основних засобів матиме вплив на важливі показники у всій системі національних рахунків. У системі рахунків ESA 95 здійснення науково-дослідної діяльності за власний рахунок зазвичай розглядалося як допоміжний вид діяльності на основному виробництві підприємства. Відповідно до системи рахунків ESA 2010 науково-дослідна діяльність по праву визнається як випуск. Цей випуск включає продукти інтелектуальної власності, що визнаються як активи, що поступово зношуються впродовж їх строку експлуатації. Проте, валові показники, отримані від національних рахунків, не передбачають вирахувань за зношування засобів впродовж їх строку експлуатації. Отже, ключові показники рівня економічної діяльності, наприклад, ВВП, ВНД та ВННД, а також ВНОК у системі рахунків ESA 2010 будуть вище, ніж у системі

рахунків ESA 95.

- 1.4 Якщо науково-дослідна діяльність не здійснюється та не використовується всередині організації, проте, виробляється спеціальним окремим науково-дослідним підрозділом, а інтелектуальна власність продається замовнику, тоді, вартість цієї транзакції буде включати значення випуску науково-дослідного підрозділу, а також значення придбаного замовником основного засобу. Це нічим не відрізняється від звичайного ставлення до виробництва та придбання вироблених основних засобів. Проте, якщо випуск науково-дослідної діяльності продається для використання виключно з метою створення інших продуктів науково-дослідної діяльності, тоді по правилу випуск науково-дослідної діяльності буде записаний як проміжне споживання на придбання замовником. Припускається, що придбані продукти науково-дослідної діяльності будуть складовою кінцевого продукту науково-дослідної діяльності, а тому їх вартість відображається там, а не як окремий основний засіб. Це дає можливість уникнути подвійного обліку придбаних продуктів науково-дослідної діяльності, перший раз як власне основного засобу, а вдруге як складової кінцевого науково-дослідного продукту.

- 1.5 У системі рахунків ESA 2010 вплив капіталізації науково-дослідної діяльності на рахунки відрізняється для ринкових та неринкових виробників.

- a.1 науково-дослідні продукти, вироблені за власний рахунок ринковим виробником:

У методі виробництва випуск збільшується, оскільки визначається випуск для власного кінцевого споживання (P.12), а додана вартість збільшується на суму собівартості науково-дослідного продукту та націнку.

У витратному методі валове нагромадження основного капіталу збільшується на собівартість науково-дослідного продукту та націнку.

У прибутковому підході валовий операційний дохід або змішаний дохід збільшується на суму собівартості науково-дослідної діяльності та націнки.

Як наслідок, збільшуються ВВП та ВНД. a.2 Ринковий

виробник придбаває продукти науково-дослідної діяльності:

Придбання переводяться з категорії проміжного споживання (ESA 95) в категорію валового нагромадження основного капіталу (ESA 2010).

У результаті ВВП та ВНД збільшуються в системі рахунків ESA 2010.

- b.1 науково-дослідні продукти, вироблені за власний рахунок неринковим виробником:

У виробничому підході загальний випуск, що дорівнює сумі витрат, залишається без змін в рік здійснення науково-дослідної діяльності. Витрати на продукти науково-дослідної діяльності, що виробляються за власний рахунок, у системі рахунків ESA 95 включалися до витрат, а, отже, обліковувалися як частина неринкового випуску (P.13) та витрат на кінцеве споживання (P.3). У системі рахунків ESA 2010 науково-дослідна діяльність обліковується як випуск для власного кінцевого споживання (P.12) а відповідні витрати розглядаються як інвестиції (P.51). Отже, неринковий випуск (P.13) та витрати на кінцеве споживання неринкового виробника зменшуються. Проте, загальний випуск (P.1) залишається без змін, як і додана вартість. Впродовж подальших років строку експлуатації науково-дослідних активів витрати збільшуються на суму споживання основних засобів у кожному році (додаткове споживання основного капіталу) до повного зношування вартості активу. Отже, з часом, випуск та додана вартість збільшуються на суму додаткового споживання капіталу за науково-дослідний продукт.

У витратному методі у рік створення витрати на кінцеве споживання (P.3) зменшуються на суму віднесеної на валове нагромадження основного капіталу, що відображає створення науково-дослідного продукту, а загальні витрати залишаються незмінними в такому році. Отже, витрати на науково-дослідну діяльність будуть перенесені з категорії витрат на споживання до категорії валового нагромадження основного капіталу (ВНОК). Впродовж подальших років, витрати на кінцеве споживання збільшуються на суму додаткового споживання капіталу за науково-дослідний продукт. Додаткове споживання основного капіталу обліковується у витратах на споживання.

У прибутковому підході валовий операційний прибуток або змішаний дохід збільшуються на суму споживання основного капіталу за науково-дослідний продукт впродовж років, що

йдуть за роком створення, до повного зношування вартості активу.

У підсумку, ВВП та ВНД збільшуються на суму споживання основного капіталу капіталізованої науково-дослідної діяльності впродовж років після інвестиції. Чистий внутрішній продукт залишається без змін.

b.2 Придбання науково-дослідного продукту неринковим виробником:

У системі рахунків ESA 95 ці придбання обліковувалися як проміжне споживання (P.2), а отже як неринковий випуск (P.13) та витрати на кінцеве споживання (P.3).

У системі рахунків ESA 2010 такі придбання обліковуються як інвестиції, а отже, проміжне споживання (P.2)

та неринковий випуск (розраховується як сума витрат) зменшуються на суму

придбання. Таким чином, додана вартість залишається без змін (виробничий підхід).

Збільшення ВНОК врівноважується у витратному підході зменшенням витрат на кінцеве споживання.

Якщо припустити, що придбання здійснюються наприкінці року, вплив на ВВП та ВНД в момент придбання відсутній. Проте, впродовж наступних років додаткове споживання основного капіталу на науково-дослідну діяльність призводить до збільшення випуску (Р.13) та витрат на кінцеве споживання. Отже, ВВП та ВНД збільшуються на суму споживання основного капіталу капіталізованої науково-дослідної діяльності. Чистий внутрішній продукт залишається без змін.

Додаткові методологічні настанови щодо обліку науково-дослідної діяльності у системі рахунків ESA2010 містяться в публікації «Посібник щодо вимірювання науково-дослідної діяльності в системі рахунків ESA 2010».

Приклад для ринкових виробників

- 1.6 Випуск корпорації дорівнює 50 млн. євро, а загальні витрати на матеріали та паливо дорівнюють 20 млн. євро, на послуги — 10 млн. євро. Оплата праці найманих працівників становить 15 млн. євро, а операційний дохід — 5 млн. євро. Впродовж одного року в корпорації здійснювалася науково-дослідна діяльність, в результаті якої було створено інтелектуальну власність. Для здійснення науково-дослідної діяльності було витрачено частину матеріалів та палива на суму 5 млн. євро, послуг — на 5 млн. євро та на оплату праці найманих працівників — 5 млн. євро.
- 1.7 Щоб розрахувати випуск науково-дослідної діяльності, необхідно додати витрати на здійснення науково-дослідної діяльності. Ця сума дорівнює сумі витрат на матеріали (5) та послуги (5), оплату праці найманих працівників (5), а також націнки — що, за припущеннями, у цьому випадку дорівнює 1. Отже, випуск науково-дослідної діяльності дорівнює 16.

Рахунки

відповідно до Європейської системи національних рахунків ESA 95

Рахунок виробництва

(млн. євро)

Використання		Ресурси	
Матеріали та паливо (P.2 частина)	20	Випуск (P.11)	50
Послуги (P.2 частина)	10		
Проміжне споживання (P.2)	30		
Додана вартість (B.1g)	20		

Рахунок утворення доходу

Використання		Ресурси	
Оплата праці найманих працівників	15	Додана вартість (B.1g)	20
Операційний прибуток (B.2g)	5		

Рахунок розподілу доходів

Використання		Ресурси	
		Операційний прибуток (B.2g)	5
Сальдо первинних доходів (B.5g)	5		

Рахунок вторинного розподілу доходу

Використання		Ресурси	
		Сальдо первинних доходів (B.5g)	5
Наявний дохід (B.6g)	5		

Рахунок використання доходу

Використання		Ресурси	
		Наявний дохід (B.6g)	5
Заощадження (B.8g)	5		

Рахунок капіталу

Зміни в активах		Зміни в зобов'язаннях і чистому багатстві	
		Заощадження (B.8g)	5
Чисте прийняття зобов'язань (B.9)	5		

1.8 Зазначені вище рахунки показують операційний прибуток 5 млн. євро, отриманий з доходу корпоративного сектору, що становить чисте прийняття зобов'язань цим сектором.

відповідно до Європейської системи національних рахунків ESA 2010, визнання досліджень та розробок як нагромадження капіталу та оцінка випуску досліджень та розробок у фактичних цінах

Рахунок виробництва

Використання	Основна	Дослідження	Ресурси	Основна	Дослідження
Матеріали (P.2 частина)	15	5	Випуск (P.11)	50	
Послуги (P.2 частина)	5	5	Випуск для власного кінцевого		16
Проміжне споживання (P.2)	20	10			
Додана вартість (B.1g)	30	6			

Рахунок утворення доходу

Використання	Основна	Дослідження	Ресурси	Основна	Дослідження
Оплата праці найманих працівників	10	5	Додана вартість (B.1g)	30	6
Резервний капітал:	20	1			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	Основна	Дослідження	Зміни в зобов'язаннях і чистому багатстві	Основна	Дослідження
Нагромадження капіталу	16		Заощадження (B.8g)	20	1
Чисте прийняття зобов'язань (B.9)	4	1			

Комбіновані (змішані) рахунки

Використання	Основна	Дослідження	Ресурси	Основна	Дослідження
Матеріали та паливо (P.2 частина)		20	Випуск (P.11/P.16)		66
Послуги (P.2 частина)		10			
Оплата праці найманих працівників		15			
Резервний капітал:		21			
Додана вартість (B.1g)		36			

Комбіновані (змішані) рахунки капіталу

Зміни в активах	Основна	Дослідження	Зміни в зобов'язаннях і чистому багатстві	Основна	Дослідження
Дослідження та розробки (P.51g)		16	Заощадження (B.8g)		21
Чисте прийняття зобов'язань (B.9)		5			

1.9 Приклад показує, що випуск, додана вартість та операційний дохід збільшилися на 16. Додатковий операційний дохід додається до заощаджень 5, що раніше переносилися до рахунку капіталу, так що додаткові 16 сплачуються за нагромадження нового капіталу в розмірі 16, а чисте прийняття зобов'язань залишається без змін та дорівнює 5.

Приклад для неринкових виробників

1.10 Тепер розглянемо випадок, коли виробник не є ринковим, наприклад, уряд. У цьому випадку випуск розраховується як сума витрат, у тому числі споживання капіталу на утримуванні активи, проте без націнки.

Витрати на матеріали та паливо складають 20 млн. євро, а на послуги – 10 млн. євро. Оплата праці найманих працівників становить 15 млн. євро, а споживання капіталу існуючими основними фондами – 5 млн. євро. Науково-дослідна діяльність здійснюється урядом одноразово та призводить до створення інтелектуальної власності. Для здійснення науково-дослідної діяльності було витрачено частину матеріалів та палива на суму 5 млн. євро, послуг – на 5 млн. євро та компенсації на оплату праці найманих працівників – 5 млн. євро.

1.11 Відповідно до Європейської системи національних рахунків ESA 95, випуск дорівнює сумі виробничих витрат та відпускних цін = $20 + 10 + 15 + 5 = 50$.

Відповідно до Європейської системи національних рахунків ESA 95

Рахунок виробництва

(млн. євро)

Використання		Ресурси	
Матеріали та паливо (P.2 частина)	20	Випуск (P.13)	50
Послуги (P.2 частина)	10		
Проміжне споживання (P.2)	30		
<i>Додана вартість (B.1g)</i>	20		

Рахунок утворення доходу

Використання		Ресурси	
Оплата праці найманих	15	<i>Додана вартість (B.1g)</i>	20
Споживання основного капіталу (P.51c)	5		
<i>Операційний прибуток, чистий (B.2g)</i>	0		

Рахунок розподілу доходу

Використання		Ресурси	
		<i>Операційний прибуток, чистий</i>	0
<i>Сальдо первинних доходів, чисте (B.5n)</i>	0		

Рахунок вторинного розподілу доходу

Використання		Ресурси	
		<i>Сальдо первинних доходів, чисте</i>	0
		Податкові надходження, чисті	50
<i>Наявний дохід, чистий (B.6n)</i>	50		

Рахунок використання доходу

Використання		Ресурси	
Кінцеве споживання органів державного	50	<i>Наявний дохід, чистий (B.6n)</i>	50
<i>Збереження, чисті (B.8n)</i>	0		

Рахунок капіталу

Зміни в активах		Зміни в зобов'язаннях і чистому багатстві	
Споживання основного капіталу (P.51c)	-5	Заощадження, чисті (B.8n)	0
Чисте прийняття зобов'язань (B.9)	5		

1.12 Європейська система національних рахунків ESA 2010, визнання науково-дослідної діяльності як нагромадження капіталу

Випуск науково-дослідної діяльності дорівнює сумі виробничих витрат, без націнки

Отже, випуск науково-дослідної діяльності = витрати на матеріали та послуги + оплата праці найманих працівників + споживання основного капіталу на утримуванні активи, що використовуються для здійснення науково-дослідної діяльності. Якщо припустити, що існуючі основні активи не відіграють жодної ролі у здійсненні науково-дослідної діяльності, ми маємо

Випуск, що йде на ВНОК (сума витрат на науково-дослідну діяльність) = $10 + 5 + 0 = 15$

Випуск, що йде на кінцеве споживання урядом (сума витрат основної діяльності) = $20 + 10 + 5 = 35$

Рахунки ESA 2010 в рік здійснення науково-дослідної діяльності

Рахунок виробництва

Використання	Основ на	Науко	Ресурси	Основ на	Науко
Матеріали (P.2 частина)	15	5	Неринковий випуск (P.13)	35	
Послуги (P.2 частина)	5	5	Випуск для власного кінцевого		15
Проміжне споживання (P.2)	20	10			
Додана вартість (B.1g)	15	5			

Рахунок утворення доходу

Використання	Основ на	Науко	Ресурси	Основ на	Науко
Оплата праці найманих працівників	10	5	Додана вартість (B.1g)	15	5
Споживання основного капіталу	5				
Операційний прибуток, чистий	0	0			

Рахунок розподілу доходу

Використання	Основ на	Науко	Ресурси	Основ на	Науко
			Операційний прибуток, чистий	0	0
Сальдо первинних доходів, чисте (B.5n)	0	0			

Рахунок вторинного розподілу доходу

Використання	Основ на	Науко	Ресурси	Основ на	Науко
			Сальдо первинних доходів, чисте (B.5n)	0	0
			Податкові надходження, чисті	50	
Нааявний дохід, чистий (B.6n)	50	0			

Рахунок використання доходу

Використання	Основна	Наукова	Ресурси	Основна	Наукова
Кінцеве споживання (P.32)	350		Наявний дохід, чистий (B.6n)	50	0
Заощадження, чисті (B.8n)	15	0			

Рахунок капіталу

Використання	Основна	Наукова	Ресурси	Основна	Наукова
Нагромадження капіталу	0	15	Заощадження, чисті (B.8n)	15	0
Споживання капіталу (P.51c)	-5	0			
Чисте прийняття зобов'язань (B.9)	20	-15			

Змішані рахунки виробництва та утворення доходу, ESA 2010

Використання		Ресурси	
Матеріали та паливо (P.2 частина)	20	Випуск (P.12 / P.13)	50
Послуги (P.2 частина)	10		
Оплата праці найманих	15		
Споживання основного капіталу	5		
Операційний прибуток, чистий (B.2g)	0		

Змішаний рахунок використання доходу

Використання		Ресурси	
Кінцеві споживчі витрати (P.32)	35	Наявний дохід, чистий (B.6n)	50
Заощадження, чисті (B.8n)	15		

Змішаний рахунок капіталу

Зміни в активах		Зміни в зобов'язаннях і чистому	
Науково-дослідна діяльність як	15	Заощадження, чисті (B.8n)	15
Споживання капіталу (P.51c)	-5		
Чисте прийняття зобов'язань (B.9)	5		

1.13 Приклад показує, що загальний випуск (50), додана вартість (20) та чисте прийняття зобов'язань (5) залишаються однаковими в системі рахунків ESA 95 та ESA 2010 в рік здійснення науково-дослідної діяльності. Проте змінився розподіл випуску за категоріями витрат – із 50, що спочатку відносилися до кінцевого споживання, 15 тепер відносяться до нагромадження капіталу.

1.14 У подальші роки сума додаткового споживання основного капіталу внаслідок використання основного капіталу для здійснення науково-дослідної діяльності збільшить операційний дохід та заощадження на загальну суму 15. Припустимо, що витрати на науково-дослідну діяльність (15) призводять до рівномірної амортизації впродовж наступних 10 років, ВВП та ВНП збільшуються на 1.5 кожного з цих 10 років. Тоді, ЧВП та чисте прийняття зобов'язань залишаються без змін, а 1.5 обліковуються як додаткові витрати на споживання кожного року.

2. Оцінка вартості випуску для кінцевого використання ринковими виробниками

Посилання

	Європейська система національних	Європейська система національних рахунків ESA 2010
Випуск для власного кінцевого використання	3.49	3.20, 3.45

Опис змін

- 2.1 Випуск, що виробляється для власного кінцевого споживання, складається з товарів та послуг, що зберігаються для власного кінцевого споживання або для нагромадження капіталу тими ж інституційними одиницями. Відповідно до систем рахунків ESA 2010 (3.45) та ESA 95 (3.49) випуск для власного кінцевого використання розраховується за базовими цінами на подібні товари, що продаються на ринку. Це породжує чистий операційний дохід або змішаний дохід для такого випуску. Прикладом можуть бути послуги займаного власниками житла, що створюють чистий операційний дохід.
- 2.2 Проте, у випадку, коли базові ціни на подібні товари відсутні, випуск для власного кінцевого використання необхідно розраховувати:
- по собівартості (ESA 95 3.49)
 - по собівартості плюс націнка (крім неринкових виробників) для чистого операційного доходу або змішаного доходу (ESA 2010 3.45).

Наслідки змін

- 2.3 Наслідки будуть незначними, оскільки у більшості випадків випуск для власного кінцевого використання ринковими виробниками розраховується за цінами на подібні товари, що продаються на ринку.

Проте, у випадках, коли випуск розраховується відповідно до системи рахунків ESA 95 як сума витрат без націнки, випуск, що розраховується відповідно до системи рахунків ESA 2010 і включає націнку для розрахунку чистого операційного доходу або змішаного доходу, буде вище та збільшить рівень ВВП.

- 2.4 У таких випадках зміни в рахунках у системі ESA 2010 у порівнянні з системою рахунків ESA 95 є наступними:
- a) При використанні виробничого методу випуск збільшується на суму націнки, а додана вартість збільшується на такий самий розмір.
 - b) При використанні витратного методу витрати на кінцеве споживання та/або нагромадження капіталу збільшується на суму націнки;
 - c) При використанні прибуткового методу валовий операційний дохід або змішаний дохід збільшується на суму націнки.

3. Страхування від збитків — випуск, страхові відшкодування внаслідок катастроф, перестрахування

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Вимірювання випуску	3.63; Додаток III 39	3.74 та Глава 16
Максимальні рівні відшкодувань		4.165k та 16.92, 16.93

Опис змін для страхування від збитків

3.1 Система рахунків ESA 2010 містить більше опису розрахунку випуску страхування залежно від виду страхування, наприклад, страхування від збитків та страхування життя. Відповідно до полісів страхування від збитків страхові компанії стягують премії із клієнтів та зберігають їх до моменту пред'явлення вимоги про виплату страхового відшкодування або завершення періоду страхування. У той же час, страхова компанія інвестує премії, а отриманий в результаті цього дохід є джерелом додаткових коштів, за рахунок яких задовольняються вимоги. Страхова компанія встановлює розмір премій так, щоб сума премій та доходу від майна мінус очікуваний розмір вимог мав певну маржу, що дорівнює випуску страхової діяльності та генерує прийнятну прибутковість для інвесторів.

3.2 Випуск страхування від збитків розраховується за такою формулою:

Загальний обсяг отриманих премій

плюс додаткові виплати

премій мінус скоригований

розмір вимог.

3.3 Відповідно до ESA 2010 (3.74):

Відповідний рівень вимог, що використовується для розрахунку випуску, називається «скориговані вимоги». Їх можна визначити двома способами. Метод очікувань розраховує рівень скоригованих вимог за допомогою моделі на основі минулої структури вимог, що їх виплачувала корпорація. Другий метод використовує бухгалтерську інформацію: розмір скоригованих вимог розраховується по факту як розмір фактично сплачених вимог плюс зміна у вирівнюючих резервах тобто коштах, що відкладаються для задоволення неочікувано великих вимог. Якщо вирівнюючих резервів недостатньо, щоб привести розмір скоригованих вимог до нормального рівня, до показника скоригованих вимог додаються внески власних коштів. Головною особливістю обох методів є той факт, що неочікувано великі вимоги не призводять до волатильності та негативних значень випуску.

Якщо внаслідок відсутності інформації неможливо застосувати обидва методи розрахунку скоригованих вимог, можливо, замість цього знадобиться розрахувати випуск на підставі суми витрат, що включає резерви для нормального прибутку.

3.4 У системі рахунків ESA 95 описано єдину просту міру випуску -

*Отримані премії плюс додаткові виплати премій мінус [нескоригований]
загальний розмір вимог до сплати*

3.5 Друга пов'язана зміна полягає в тому, що суми, сплачувані для задоволення надзвичайно великих вимог з метою відшкодування збитків внаслідок катастроф, розглядаються як трансферти капіталу. Система рахунків ESA 95 розглядає всі вимоги як поточні трансфери. Вимоги позначаються як трансферти капіталу через природу пов'язаних ризиків, що покриваються для домогосподарств та інших секторів, а саме, капітальний ремонт та реконструкція житла будуть обліковуватися як інші зміни у вартості активів.

Опис змін для перестраховування

3.6 У системі рахунків ESA 2010 також змінено підхід до випуску перестраховування в порівнянні з системою рахунків ESA 95. Угоди між страховими компаніями, на підставі яких страхова компанія, що страхує власників полісів, переносить деякі ризики до інших страхових компаній, називаються перестраховуванням.

У внутрішньому (вітчизняному) перестраховуванні весь випуск перестраховальника відповідає проміжному споживанню прямого страхувальника, що володіє полісом перестраховування, а отже, не впливає на ВВП. Проте, великий обсяг послуг перестраховування надається між страхувальниками, що є резидентами різних країн. У випадку імпорту/експорту послуг зміни в розрахунках вартості таких послуг, що стягується перестраховальниками, впливатимуть на вартість експорту/імпорту послуг перестраховування.

Відповідно до системи рахунків ESA 95 (Додаток III параграф 39) випуск перестраховальників дорівнює різниці всіх угод між перестраховальниками та страховими компаніями, що купляють в них ці послуги. Отже, дуже просто:

Випуск у системі рахунків ESA 95 = сума отриманих премій (за вирахуванням сплачених комісій) мінус розмір вимог про відшкодування.

Відповідно до параграфу 3.74с системи рахунків ESA 2010 випуск перестраховування визначається абсолютно так само як й у випадку прямого страхування від збитків, навіть у випадку перестраховування життя.

Випуск у системі рахунків ESA 2010 = сума отриманих премій (за вирахуванням сплачених комісій) плюс додаткові виплати премій мінус розмір скоригованих вимог про відшкодування.

Під час розрахунків скоригованих страхових відшкодувань зміни в технічних резервах страхування (без доходів/збитків від володіння) змінюватимуть ВВП та ВНД на таку саму величину.

3.7 Отже, у системі рахунків ESA 2010 запроваджено дві зміни стосовно випуску перестраховування:

- фактичні вимоги замінено скоригованими вимогами;
- випуск збільшено за рахунок запровадження додаткових виплат премій.

Наслідки змін для страхування, крім страхування життя

3.8 Наслідки змін полягають у тому, що вартість послуг страхування від збитків (випуск) є менш волатильними, а ймовірність, що додана вартість буде негативною за системою рахунків ESA 2010, є ще меншою. Використовуючи метод системи рахунків ESA 95 за часів виплати незвично великих страхових відшкодувань, платежі клієнтів за послуги можуть бути негативними, відображаючи великі суми трансферів коштів по мірі пред'явлення вимог про страхове відшкодування. У системі рахунків ESA 2010 вартість послуг розраховується з урахуванням скоригованих вимог, завдяки чому вартість послуг залишається репрезентативною для діяльності страхування від збитків впродовж тривалого проміжку часу. Перехід від фактичних вимог до скоригованих вимог та збереження позитивного значення вартості послуг, супроводжується трансферами від страхової корпорації до домогосподарств та інших клієнтів.

У виробничому підході використання скоригованих, а не фактичних вимог може збільшити або зменшити випуск. Це змінить проміжне споживання власників полісів, що використовують поліси в подальшому виробництві. Отже, значення доданої вартості змінюється лише на розмір впливу страхування на внутрішнє кінцеве споживання та експорт.

У витратному підході ВВП змінюється внаслідок зміни в обсязі кінцевого споживання страхування та експорту.

У прибутковому підході на ВВП впливає величина зміни у валовому операційному доході страхувальника мінус зміна у валовому операційному доході власника страхового полісу, проміжним споживанням якого є випуск страхування.

- 3.9 Еквівалент зміни вартості послуг обліковується під заголовком D.711 «чисті премії за пряме страхування від збитків», де вартість послуг вказується з від'ємним знаком. Цей потік D.712 є поточним трансфертом, що відображається на рахунку *вторинного розподілу доходу*, а тому, не враховується у переході від ВВП до ВНД.

Отже, як і ВВП, ВНД також зазнає змін внаслідок запровадження скоригованих вимог для розрахунку випуску страхування. ВНД змінюється на ту ж суму, що й ВВП.

Наслідки змін для перестрахування

- 3.10 Для вітчизняних компаній будь-які зміни у вартості послуг перестраховальників відображаються у змінах у проміжному споживанні страхових компаній, а тому вплив на ВВП та ВНД дорівнює нулю.

- 3.11 Для перестраховальників із різних країн запровадження скоригованих вимог впливає на ВВП (а отже, й на ВНД), оскільки це передбачає зміни в рівнях експорту послуг перестрахування у країні місцезнаходження перестраховальника та у рівнях імпорту послуг перестрахування у країні місцезнаходження прямого страхувальника.

У виробничому підході на ВВП впливають зміни у випуску послуг перестрахування, що експортуються, та у проміжному споживанні послуг перестрахування, що імпортуються.

У витратному підході ВВП змінюється внаслідок зміни в обсягах експорту та імпорту.

У прибутковому підході на ВВП впливають зміни в операційному доході перестраховиків та страховиків, що споживають послуги перестрахування.

- 3.12 Еквівалент зміни вартості послуг обліковується під заголовком D.712 «чисті премії за перестрахування від збитків», де вартість послуг вказується з від'ємним знаком. Цей потік D.712 є поточним трансфертом, що не відображається при переході від ВВП до ВНД.

Отже, як і ВВП, ВНД також зазнає змін внаслідок запровадження скоригованих вимог у розрахунку випуску перестрахування. ВНД змінюється на ту ж суму, що й ВВП.

- 3.13 Для перестраховиків, що знаходяться в різних країнах, включення додаткових премій, отриманих від інвестування коштів, генерує нові транскордонні потоки. Для іноземних перестраховиків, що надають послуги вітчизняним страховим компаніям, збільшуються платежі за надані послуги внаслідок додавання додаткових премій, що безпосередньо компенсується відповідним збільшенням потоку умовно нарахованого доходу від майна назад до страхових компаній (заголовок D.441 «інвестиційний дохід, що відноситься до власників страхових полісів»). Відбудуться відповідні зміни у фінансових транзакціях, відображаючи реінвестування доходу від майна в інвестиційні фонди перестраховиків.

Отже, сукупний вплив діяльності перестраховика-нерезидента зменшує ВВП у країні місцезнаходження страховика, що придбаває послуги перестрахування, відображаючи підвищену (збільшену) вартість за послуги перестрахування. Проте, ВНД залишатиметься без змін, оскільки збільшена вартість послуг матиме відповідний потік умовно нарахованого доходу від майна назад до країни страхової компанії.

Аналогічно для країни, в якій здійснюється діяльність із перестрахування, а чиста сума платежів за перестрахування здійснюється на користь резидентів перестраховиків, ВВП відповідно до системи рахунків ESA 2010 буде вище на величину чистих платежів за послуги перестрахування, що перетинають національний кордон.

- 3.14 Таким чином, зміни внаслідок включення додаткових премій до показника випуску можуть мати позитивний або негативний ефект на ВВП, залежно від чистого сальдо діяльності перестрахування, що здійснюється через національні кордони. Теоретично, змін у ВНД не має бути через компенсуючі потоки доходу у вигляді трансферів умовно нарахованого доходу від інвестиційних фондів перестраховиків.

Приклад

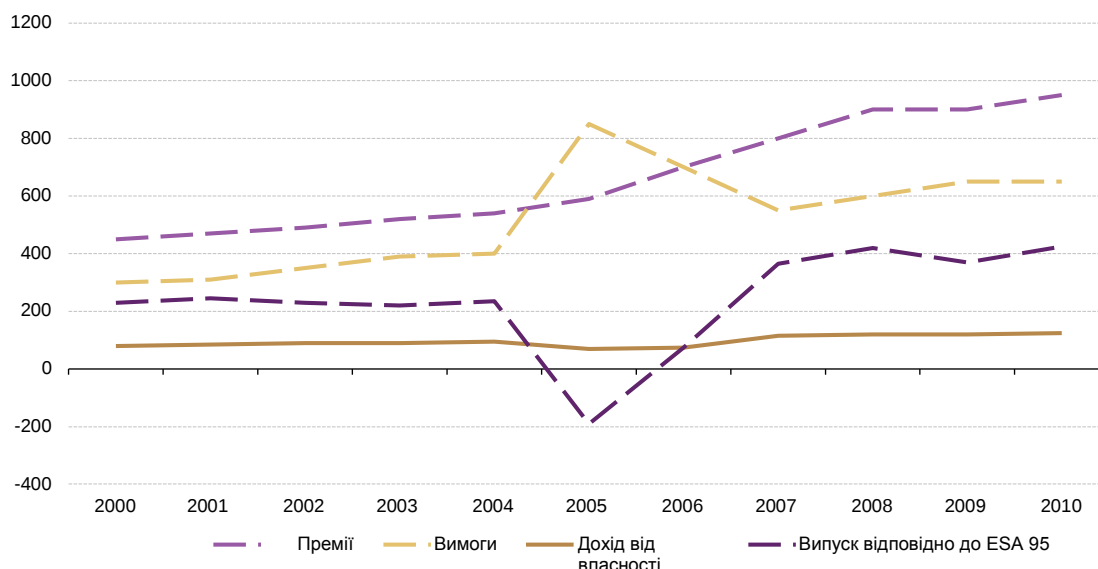
3.15 Розглянемо страхову компанію, що зобов'язана виплатити велику суму страхових відшкодувань в одному році. Таблиця

3.1 нижче відображає поведінку в часі пов'язаних премій, вимог, доходу від майна та отриманого випуску, використовуючи міру випуску відповідно до системи рахунків ESA 95 (вимоги розраховуються без коригувань).

Таблиця 3.1: Вимірювання випуску для страхування від збитків відповідно до ESA 95

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Премії	450	470	490	520	540	590	700	800	900	900	950
Відшкодування	300	310	350	390	400	850	700	550	600	650	650
Дохід від нерухомості	80	85	90	90	95	70	75	115	120	120	125
ESA 95 випуск	230	245	230	220	235	-190	75	365	420	370	425

Малюнок 3.1: Вимірювання випуску для страхування, крім страхування життя відповідно до ESA 95

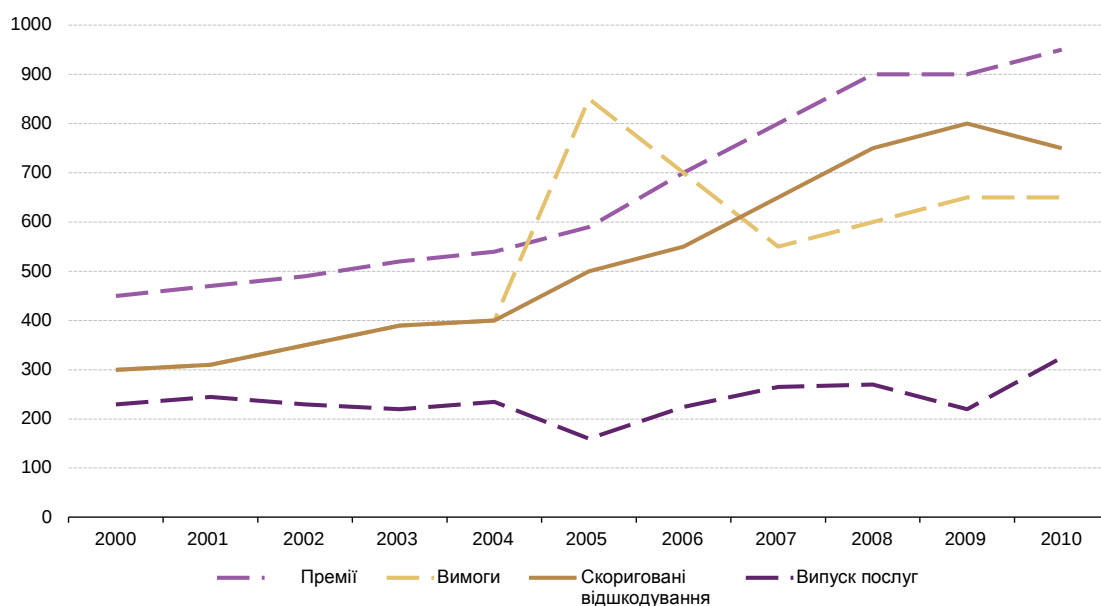

3.16 У системі рахунків ESA 2010 отримується інформація про зміни у вирівнюючих резервах або робляться обґрунтовані припущення та коригуються показники вимог, щоб вирівняти обсяг випуску страхування. Ці цифри наведено в Таблиці 3.2. Слід зазначити, що коригування в сумі дають нуль за весь період, до якого вони застосовуються. Це гарантує, що ефект згладжування не змінює рівні ВВП за весь період коригування, хоча ВВП для окремих років зазнає впливу.

Таблиця 3.2: Вимірювання випуску для страхування від збитків відповідно до ESA 2010

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Премії	450	470	490	520	540	590	700	800	900	900	950
Скориговані Відшкодування	300	310	350	390	400	500	550	650	750	800	750
Дохід від майна	80	85	90	90	95	70	75	115	120	120	125
ESA 2010 випуск	230	245	230	220	235	160	225	265	270	220	325
Скориговані вимоги	0	0	0	0	0	-350	-150	100	150	150	100

Малюнок 3.2: Вимірювання випуску для страхування, крім страхування життя відповідно до ESA 2010

Рахунки

3.17 У рахунках чисті страхові премії, що сплачуються страховим компаніям, розраховуються за такою формулою:

Отримані премії + додаткові виплати премій мінус випуск.

Відповідно до ESA 95 для 2005 року це дорівнює $590 + 70 - (-190) = 850$. Відповідно до ESA 2010 це дорівнює $590 + 70 - 160 = 500$. Фактичні вимоги = 850.

Ці потоки відображаються у перерозподілі рахунку доходів.

Рахунки за 2005 - Послідовність рахунків для страхових компаній відповідно до ESA 95 та ESA 2010

Рахунок виробництва

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Проміжне споживання (P.2)	40	40	Випуск (P.11)	-190	160
Додана вартість (B.1g)	-230	120			

Рахунок утворення доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Оплата праці найманих працівників	50	50	Додана вартість (B.1g)	-230	120
Операційний прибуток (B.2g)	-280	70			

Рахунок розподілу доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Операційний прибуток (B.2g)	-280	70
Додаткові виплати премій	70	70			
Сальдо первинних доходів (B.5g)	-350	0			

Рахунок вторинного розподілу доходів

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Сальдо первинних доходів (B.5g)	-350	0
			Чиста вартість премій (D.71)	850	500
Страхові виплати (D.72)	850	850			
Наявний дохід (B.6g)	-350	-350			

Рахунок використання доходів

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Наявний дохід (B.6g)	-350	-350
Заощадження (B.8g)	-350	-350			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			Заощадження (B.8g)	-350	-350
Чисті запозичення (B.9)	-350	-350			

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			Чисті запозичення (B.9)	350	350

Рахунки за 2005 - Послідовність рахунків сектору домогосподарств відповідно до ESA 95 та ESA 2010

Рахунок виробництва

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Проміжне споживання (P.2)			Випуск (P.11)		
Додана вартість (B.1g)					

Рахунок утворення доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	Європейська	Європейська
Оплата праці найманих працівників			Додана вартість (B.1g)		
Операційний прибуток (B.2g)					

Рахунок розподілу доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Операційний прибуток (B.2g)		
			Оплата праці найманих працівників	50	50
			Додаткові виплати премій	70	70
Сальдо первинних доходів (B.5g)	120	120			

Рахунок вторинного розподілу доходів

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Сальдо первинних доходів (B.5g)	120	120
Чиста вартість премій (D.71)	850	500			
			Вимоги (D.72)	850	850
Наявний дохід (B.6g)	120	470			

Рахунок використання доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Наявний дохід (B.6g)	120	470
Послуги страхування (P.31)	-190	160			
Заощадження (B.8g)	310	310			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			Заощадження (B.8g)	310	310
Чисте прийняття зобов'язань	310	310			

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			Чисте прийняття зобов'язань	310	310

3.18 Різниця між потребами в позичковому капіталі страхової корпорації (350) та надлишковим капіталом для кредитування сектору домогосподарств (310) становить проміжне споживання страхової корпорації (40), що є ресурсом для інших галузей промисловості, а не сектору домогосподарств. На практиці, страхові корпорації залучають капітал із власних резервів або від різноманітних інших кредиторів, а не лише від сектору домогосподарств.

3.19 Відповідно до параграфу 16.66(d) системи рахунків ESA 2010:

Вимоги про відшкодування страхових збитків, що виникають внаслідок катастроф, відносяться до інших капітальних трансфертів (D.99), а не до поточних трансфертів, і обліковуються на рахунках капіталу як суми, що підлягають до сплати страховиками власникам полісів.

3.20 Сплачені вимоги про відшкодування страхових збитків класифікуються як капітальні трансферти у випадках, коли ці вимоги сплачуються внаслідок катастроф для здійснення капітального ремонту, відновлення або перебудування майна, що відображається в рахунках як нагромадження капіталу.

3.21 Відповідно до параграфу 16.93 системи рахунків ESA 2010:

Після катастрофи загальна сума вимог про страхове відшкодування понад розмір премій обліковується як капітальні трансферти з боку страховика на користь власника полісу. Інформація про розмір вимог про страхове відшкодування, що покриваються відповідно до страхового полісу, отримується від страховиків. Якщо страховики не можуть надати такої інформації, щоб оцінити розмір вимог про страхове відшкодування внаслідок катастроф, як один варіант, можна взяти різницю між скоригованими та фактичними вимогами в період катастрофи.

3.22 У наведеному нижче прикладі порівнюються два методи (облік відповідно до ESA 2010):

а) Всі вимоги розглядаються як поточні трансферти (ліва колонка);

б) Вимоги понад розмір скоригованих вимог у 2005 році ($850-500=350$) розглядаються як капітальні трансферти (права колонка).

Рахунки сектора домогосподарств відповідно до ESA 2010

Рахунок вторинного розподілу доходів

Використання	Метод (а)	Метод (б)	Ресурси	Метод (а)	Метод (б)
			Сальдо первинних доходів (B.5g)	120	120
Чиста вартість премій (D.71)	500	500			
			Страхові виплати (D.72)	850	500
Наявний дохід (B.6g)	470	120			

Рахунок використання доходу

Використання	Метод (а)	Метод (б)	Ресурси	Метод (а)	Метод (б)
			Наявний дохід (B.6g)	470	120
Послуги страхування (P.31)	160	160			
Заощадження (B.8g)	310	-40			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	Метод (а)	Метод (б)	Зміни в зобов'язаннях і чистому	Метод (а)	Метод (б)
			Заощадження (B.8g)	310	-40
			Трансферт капіталу (D.99)	0	350
Чисте прийняття зобов'язань	310	310			

- 3.23 Основною зміною внаслідок відображення сплачених вимог про страхове відшкодування як капітальних трансфертів є зменшення наявного доходу та заощаджень домогосподарств. Враховуючи природу витрат внаслідок катастроф, інтуїтивно, це видається правильним.

4. Системи озброєнь, визнані основними засобами

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Військова зброя	3.70e, 3.108	3.129b, 20.190

Опис змін

- 4.1 У системі рахунків ESA 95 до нагромадження капіталу відносилося придбання лише таких військових споруд та обладнання, що могли мати невійський (цивільний) еквівалент. Прикладами могли бути аеродроми, доки, дороги та лікарні. У системі рахунків ESA 2010 межі військових основних активів розширено за рахунок включення військової зброї та допоміжних систем, навіть якщо вони не мають еквівалентів невійського (цивільного) призначення. Системи військового озброєння, що включають транспортні засоби та інше обладнання, наприклад, військові кораблі, підводні човни, військові літаки, танки, ракетноносці та пускові установки, є основними засобами, що використовуються безперервно впродовж кількох років для надання оборонних послуг. Предмети одноразового використання, наприклад, боеприпаси, ракети та бомби розглядаються як військові товарно-матеріальні цінності. Ці зміни привели межі військових активів у відповідність до загального визначення основних активів – предметів, що мають цінність та тривалий строк експлуатації, приносять тривалу користь своїм власникам у майбутньому.

Наслідки змін

- 4.2 У системі рахунків ESA 95 придбання систем військового озброєння відносилося до поточних витрат (проміжного споживання). Таким чином, великі за розміром закупівлі літаків відносилися б до проміжного споживання в момент придбання. Це, у свою чергу, призводило б до великого збільшення випуску органів державного управління, за рахунок суми витрат за цей період. Проте, додана вартість залишалася б незмінною.
- 4.3 Відповідно до системи рахунків ESA 2010 придбання відображається як нагромадження капіталу, а їх використання з часом відображалось б як споживання капіталу. Це призведе до збільшення валової доданої вартості впродовж строку експлуатації активів.
- 4.4 У системі рахунків ESA 2010 у порівнянні із системою рахунків ESA 95 відбуваються наведені нижче зміни:

а) у рік придбання

У випадку використання виробничого підходу проміжне споживання зменшується, оскільки зброя тепер розглядається як нагромадження капіталу. Отже, випуск уряду, що розраховується як сума витрат, зменшується на таку саму суму. Отже, додана вартість та ВВП залишаються незмінними.

У випадку використання витратного підходу витрати уряду на кінцеве споживання зменшуються (на ту саму суму, що й випуск та проміжне споживання). Проте, це зменшення збалансовується за рахунок збільшення валового нагромадження основного капіталу. ВВП не змінюється.

У рахунку доходу не відбувається змін.

б) у подальші роки строку використання активу

У рахунку виробництва випуск уряду, що розраховується як сума витрат, збільшується

внаслідок збільшення споживання основного капіталу. ВВП збільшується на суму споживання основного капіталу.

У випадку використання витратного підходу витрати уряду на кінцеве споживання збільшуються на таку саму суму, що й випуск - на суму споживання основного капіталу.

На рахунку доходу валовий операційний дохід збільшується на таку саму суму, що й додана вартість. ВВП збільшується на суму споживання основного капіталу.

ЧВП та чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення залишаються без змін.

Приклад

- 4.5 Розглянемо придбання систем військового озброєння на суму 100 млн. євро в 2005 році. З метою спрощення прикладу, уявімо, що придбання мало місце наприкінці 2005 року. Уявімо також, що строк експлуатації становить 5 років, а споживання капіталу відбувається рівномірно впродовж цих 5 років, тобто 20 млн. євро на рік. Наведені нижче значення залишаються незмінними впродовж проміжку часу, що розглядається.

Інші поточні витрати уряду на товари та послуги становлять 500 млн. євро на рік. Оплата праці найманих працівників — 500 млн. євро на рік.

Споживання капіталу на інші активи — 50 млн. євро на рік.

Чисті податкові надходження (сума отриманих податків мінус компенсації (податкові пільги) тощо) — 1000 млн. євро на рік

Внаслідок змін витрати на споживання капіталу збільшилися на 20 млн. євро на рік для кожного із наступних років – з 2006 по 2010 роки. Ці цифри наведено в Таблиці 4.1. та Таблиці 4.2.

Таблиця 4.1: ESA 95 — Записи в рахунку виробництва для уряду

Використання	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Матеріали (P.2 частина)	300	200	200	200	200	200
Послуги (P.2 частина)	300	300	300	300	300	300
Оплата праці найманих працівників	500	500	500	500	500	500
Споживання капіталу (P.51с)	50	50	50	50	50	50
Випуск (сума витрат) (P.13)	1150	1050	1050	1050	1050	1050
Валова додана вартість (B.1g)	550	550	550	550	550	550

Таблиця 4.2: ESA 2010 — Записи в рахунку виробництва для уряду

Використання	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Матеріали (P.2 частина)	200	200	200	200	200	200
Послуги (P.2 частина)	300	300	300	300	300	300
Оплата праці найманих працівників	500	500	500	500	500	500
Споживання капіталу (P.51с)	50	70	70	70	70	70
Випуск (сума витрат) (P.13)	1050	1070	1070	1070	1070	1070
Валова додана вартість (B.1g)	550	570	570	570	570	570

- 4.6 Із таблиць видно, що сукупний вихід (що вимірюється як сума витрат) за весь період 2005 - 2010 років є однаковим для систем рахунків ESA 95 та ESA 2010 і становить 6400 млн. євро. Разом з тим, валова додана вартість збільшується на споживання капіталу активу, що простягається на роки експлуатації систем військового озброєння. Валова додана вартість не збільшується в рік придбання капітального активу.

Рахунки уряду за 2005 рік

Рахунок виробництва

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Проміжне споживання (P.2)	600	500	Випуск (P.13)	1150	1050
Додана вартість, валова (B.1g)	550	550			

Рахунок утворення доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Оплата праці найманих працівників	500	500	Додана вартість, валова (B.1g)	550	500
Операційний прибуток, валовий	50	50			

Рахунок розподілу доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Операційний прибуток, валовий	50	50
Сальдо первинних доходів, валове (B.5g)	50	50			

Рахунок вторинного розподілу доходів

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Сальдо первинних доходів, валове (B.5g)	50	50
			Податкові надходження, чисті	1000	1000
Наявний дохід, валовий (B.6g)	1050	1050			
Наявний дохід, чистий (B.6n)	1000	1000			

Рахунок використання доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Наявний дохід, валовий (B.6g)	1050	1050
Кінцеві споживчі витрати (P.32)	1150	1150	Наявний дохід, чистий (B.6n)	1000	1000
Заощадження, валові (B.8g)	-100	0			
Заощадження, чисті (B.8n)	-150	-50			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
Системи озброєнь (P.51g)	0	100	Заощадження, чисті (B.8n)	-150	-50
Споживання капіталу (P. 51c)	-50	-50			
Чисті запозичення (B.9)	-100	-100			

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			Чисті запозичення (B.9)	-100	-100

Рахунки уряду за 2006 рік

Рахунок виробництва

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Проміжне споживання (P.2)	500	500	Випуск (P.13)	1050	1070
Додана вартість, валова (B.1g)	550	570			

Рахунок утворення доходів

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Оплата праці найманих працівників	500	500	Додана вартість, валова (B.1g)	550	570
Операційний прибуток, валовий	50	70			

Рахунок розподілу доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Операційний прибуток, валовий	50	70
Сальдо первинних доходів, валове (B.5g)	50	70			

Рахунок вторинного розподілу доходів

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Сальдо первинних доходів, валове (B.5g)	50	70
			Податкові надходження, чисті	1000	1000
Наявний дохід, валовий (B.6g)	1050	1070			
Наявний дохід, чистий (B.6n)	1000	1000			

Рахунок використання доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			Наявний дохід, валовий (B.6g)	1050	1070
Кінцеві споживчі витрати (P.32)	1050	1070	Наявний дохід, чистий (B.6n)	1000	1000
Заощадження, валові (B.8g)	0	0			
Заощадження, чисті (B.8n)	-50	-70			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
Системи озброєнь (P.51g)	0	0	Заощадження, чисті (B.8n)	-50	-70
Споживання капіталу (P. 51c)	-50	-70			
Чисте прийняття	0	0			

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			Чисте прийняття	0	0

5. Витрати на виведення з експлуатації великих основних засобів

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Валовий приріст основного капіталу - Витрати на виведення з експлуатації	-	3.129h
<u>Споживання основного капіталу – витрати на виведення з експлуатації</u>	<u>-</u>	<u>3.139</u>

Опис змін

- 5.1 Витрати на виведення з експлуатації (також відомі як витрати на припинення) — це витрати, що мають місце наприкінці строку експлуатації активу, необхідні для виведення активу з експлуатації у спосіб, спрямований на уникнення небажаних подальших («спадкових») витрат, наприклад, шкода довкіллю або побоювання щодо безпечності. Такі витрати на припинення обліковуються наприкінці строку експлуатації активу як валове нагромадження основного капіталу в розділі витрат на передачу права власності. У системі рахунків ESA 2010 нагромадження первісного капіталу включає лише вартість активів та витрати на передачу права власності, що обліковуються за вартістю придбання (а не за витратами на виведення з експлуатації). Нагромадження первісного капіталу далі амортизується впродовж строку експлуатації активу з урахуванням витрат на виведення з експлуатації, а також нормального зносу та старіння активу. На момент виведення з експлуатації нагромадження додаткового капіталу обліковується та відображає витрати на виведення з експлуатації. Разом з тим, ці витрати на виведення з експлуатації списуються за рахунок споживання основного капіталу, що відповідає виведенню з експлуатації та очікувалося при розрахунках споживання капіталу впродовж експлуатації активу, а також за рахунок решти витрат на виведення з експлуатації, не передбачених в цьому очікуваному споживанні капіталу. Споживання основного капіталу неочікуваних витрат на виведення з експлуатації відображається в рік виведення з експлуатації, у той час як споживання основного капіталу очікуваних витрат на виведення з експлуатації включається до річного розрахунку споживання основного капіталу впродовж експлуатації активу.

Наслідки змін

- 5.2 Система рахунків ESA 95 не передбачала можливості дуже великих витрат на виведення з експлуатації основних активів, наприклад, атомної станції. Тому вона не містила жодних додаткових детальних інструкцій, крім загальних, щодо обліку витрат на передачу права власності після вибуття активу.
- 5.3 Спосіб, у який витрати на виведення з експлуатації розподіляються у часі, впливає на розподіл споживання основного капіталу впродовж цього періоду. Внаслідок розподілу споживання основного капіталу, профіль випуску неринкових виробників, що розраховується як сума витрат (виробничий підхід), витрат на кінцеве споживання (витратний підхід), операційного доходу (прибутковий дохід) та ВВП злегка змінюється, хоча ефект впродовж всього строку експлуатації активу є нейтральним.

Приклад

- 5.4 Розглянемо придбання атомної станції. Вартість придбання становить 200 млн. євро, очікуваний строк експлуатації — 10 років. Витрати на виведення з експлуатації — 100 млн. євро (невідомі в момент придбання).

Таблиця 5.1: Виведення з експлуатації великих активів

Теорія	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Рік 3		Рік 9	Рік 10	Разом
Вартість придбання (P.51g)	200							
Приблизна вартість виведення з	100						100	
Вартість активу (AN.11)	200	170	140	110		-70	0	
Споживання капіталу (P.51c)		30	30	30		30	30	300
Практика								
Вартість придбання (P.51g)	200							
Вартість виведення з експлуатації							100	
Вартість активу (AN.11)	200	180	160	140		20	0	
Споживання капіталу (P.51c)		20	20	20		20	120	300

5.5 У таблиці вище теоретичний випадок відповідає рекомендаціям системи національних рахунків SNA 2008 та системи рахунків ESA 2010. Проте, щоб отримати показник 30 для річного споживання основного капіталу впродовж строку експлуатації атомної станції, необхідно на початку періоду зробити припущення щодо витрат на виведення з експлуатації. Цю передбачувану вартість 100 необхідно додати до ціни придбання 200, щоб отримати вихідне значення 300 для розрахунку споживання основного капіталу (300 зменшується до 0 впродовж 10 років). Наявність точного кошторису витрат на виведення атомної станції з експлуатації на момент її запуску мало ймовірна. Отже, другий випадок (практичний) вище запроваджує варіант за промовчанням, коли, визнаючи витрати на виведення з експлуатації як нагромадження капіталу наприкінці 10 років, їх списання за рахунок споживання основного капіталу має місце лише впродовж того самого 10-го року без передбачуваного розрахунку споживання капіталу впродовж попередніх років. Цей варіант може бути єдиним можливим наразі варіантом.

6. Класифікація уряду, державного та приватного сектору

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Ринковий, неринковий випуск	3,16 – 3,45	1,37, 3,16 – 3,41, 20,05 - 20,55
Критерій «державний/приватний»	2,26	1.35, 20.309 - 20.320

Опис змін

- 6.1 Враховуючи важливу вимогу державної політики щодо точних показників дефіциту державного бюджету і боргу в державах-членах ЄС, а також досвід у застосуванні системи рахунків ESA 95 з метою визначення надійних оціночних значень, суттєво збільшилася кількість публікацій на цю тему в контексті системи рахунків ESA 2010 у порівнянні із системою рахунків ESA 95. Ці публікації містять низку рекомендацій та настанов щодо визначення меж між секторами уряду, публічних та приватних корпорацій. У системі рахунків ESA 95 відчувалася необхідність запровадження суворих правил для класифікації діючої одиниці як ринкової або неринкової установи.

Відповідно до системи рахунків ESA 95 особа відноситься до сектору загального уряду, якщо:

- a) вона не є окремим інституційною одиницею уряду або
- b) вона є окремою інституційною одиницею, що контролюється урядом, і є неринковою.

Ринковий випуск (ESA 95 параграфи 3.17 та 3.18) визначається як випуск, що реалізується на ринку за економічно значущою ціною.

Відповідно до параграфу 3.19 ESA 95: «*випуск продається виключно за економічно значущою ціною, коли обсяг реалізації покриває більше 50% виробничих витрат*».

- 6.2 У системі рахунків ESA 2010 здатність здійснювати ринкову діяльність перевіряється, зокрема, за допомогою звичайного кількісного критерію (критерій 50%). Проте, щоб вирішити, чи виробник, діяльність якого контролюється урядом, є ринковою одиницею, необхідно також врахувати деякі кількісні критерії. У порівнянні із системою рахунків ESA 95 система рахунків ESA 2010 також використовує кількісні властивості неринкових виробників.

Відповідно до системи рахунків ESA 2010, щоб вирішити, чи інституційна одиниця, що здійснює діяльність під контролем уряду, є ринковою, необхідно застосувати критерій 50%. Якщо відношення обсягу продажів до виробничих витрат перевищує 50%, одиниця, у принципі, є ринковою. Проте, оцінку діяльності та ресурсів необхідно здійснювати на основі якісних критеріїв. Ці якісні критерії включають:

- Якщо одиниця продає лише уряду та не конкурує із приватними виробниками з метою продажу свого випуску цьому уряду, тоді таку одиницю необхідно віднести до категорії загального уряду; або
- Коли уряд має єдиного постачальника для певного виду товарів та послуг і такий єдиний постачальник продає менше 50% свого випуску неурядовим одиницям, а також не конкурує із приватними виробниками за контракти з урядом, тоді таку одиницю необхідно віднести до категорії загального уряду; або
- Коли виробник не має жодного стимулу пристосувати постачання, щоб здійснювати життєздатну прибуткову діяльність, діяти в ринкових умовах та виконувати свої фінансові зобов'язання, тоді таку одиницю необхідно віднести до категорії загального уряду.

- 6.3 Для тесту «ринковий/неринковий» критерій 50% порівнює обсяг продажів (параграф 20.30) та виробничі витрати (параграф 20.31). Цей тест відповідно до системи рахунків ESA 2010 до виробничих витрат відносить вартість залучення капіталу, що, в цілому, може приблизно дорівнювати чистій сумі відсотків до сплати.

Наслідки змін

- 6.4 Включення чистої суми відсотків у знаменнику співвідношення обсягів продаж до виробничих витрат, швидше за все, призведе до збільшення кількості одиниць, що будуть відноситися до категорії державного сектору, та пов'язаних змін у відображенні державного дефіциту та боргу. Також, ймовірно, зміниться показник доданої вартості, оскільки державні корпорації з операційними збитками або відносно невеликим операційним прибутком порівняно з розміром діяльності переключатимуться на вимірювання випуску як суми витрат, коли вони будуть перенесені до категорії уряду. Це призведе до змін у показниках доданої вартості, а отже, й ВВП.

Приклад

- 6.5 Консалтингова компанія, що контролюється урядом, надає послуги уряду, після процедури тендеру має наведені нижче доходи та витрати.

	(тис. євро)
надходження	325
Проміжне споживання матеріалів, палива та послуг	100
Приріст капіталу	50
Споживання капіталу	100
Оплата праці найманих працівників	300
Чиста сума відсотків до сплати	100

- 6.6 Відповідно до системи рахунків ESA 95 надходженнями є обсяги продажу послуг.

Відношення обсягів продажу до витрат дорівнює $325 / (100 + 100 + 300) = 65\%$. Оскільки це більше 50%, тоді відповідно до системи рахунків ESA 95 особа функціонує як суб'єкт ринку, а її продажами є надання послуг за економічно значущими цінами. Отже, її необхідно віднести до сектору нефінансових корпорацій.

Відповідно до ESA 95 додана вартість
 $= 325 - 100 = 225$.

Відповідно до системи рахунків ESA 2010 правило 50%

застосовується в такий спосіб: Відношення продажів до витрат: $325 / (100 + 100 + 300 + 100) = 54\%$

Зокрема, це співвідношення, що зменшилося і є тепер ближче до порогового значення 50%, вимагає подальшого аналізу застосування якісних критеріїв:

- Застосування критерію 1 свідчить, що консалтингова фірма є єдиним постачальником уряду, проте, має конкурентів із приватного сектору, що беруть участь в тендерних процедурах. Отже, застосування якісного критерію показує, що одиниця є ринковою.
- Застосування критерію 2 також свідчить, що консалтингова фірма пройшла тендерну процедуру, а, отже, є ринковою одиницею.
- Застосовуючи критерій 3, можна припустити, що консалтингова фірма може брати участь у тендерних процедурах у приватному секторі, вживаючи в такий спосіб необхідних зусиль, щоб діяти в ринкових умовах.
- Єдиний випадок, коли консалтингова фірма є неринковою та відноситься до державного сектору, це коли вона продає менше 50% свого випуску іншим споживачам, крім уряду,

та не конкурує із приватними виробниками у тендерних процедурах в рамках державних закупівель або закупівель приватного сектору.

6.7 В останньому випадку, рахунки (в межах загального уряду) будуть виглядати наступним чином.

Система рахунків ESA 2010 Випуск = Проміжне споживання (100) + Оплата праці найманих працівників (300) + Споживання капіталу (100) = 500

Додана вартість = Випуск – проміжне споживання = 500 – 100 = 400.

6.8. Зміни в рахунках є наступними:

У виробничому методі, випуск та додана вартість збільшуються (+ 175), оскільки сума витрат (500) є більшою за обсяг продажів патентних послуг (325).

У витратному методі витрати уряду на кінцеве споживання дорівнюють випуску за вирахуванням обсягу продаж послуг (500 – 325 = + 175).

У дохідному методі операційний прибуток збільшується (+175).

У системі рахунків ESA 2010 чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення державного сектору, до якого перекласифіковується публічна одиниця, дорівнює 125. У системі рахунків ESA 95 чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення публічної одиниці, що не входить до категорії уряду, дорівнює 125, якщо уряд не покриває збитки за рахунок капітальних трансферів у цьому ж році. У представленому прикладі міститься припущення, що уряд здійснює капітальний трансферт на суму

125 для фінансування збитків публічної одиниці. Цей трансферт припускає чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення в розмірі 125

для уряду. Отже, перехід від системи рахунків ESA 95 до ESA 2010 не передбачає змін у чистому прийнятті зобов'язань/чистих запозиченнях уряду (- 125 - в обох випадках), якщо уряд покриває збитки в цьому ж році.

Рахунки консалтингової фірми

Рахунок виробництва

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Проміжне споживання (P.2)	100	100	Випуск (P.1)	325	500
<i>Додана вартість, валова (B.1g)</i>	225	400			

Рахунок утворення доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Оплата праці найманих працівників	300	300	<i>Додана вартість, валова (B.1g)</i>	225	400
<i>Операційний прибуток, валовий</i>	-75	100			

Рахунок розподілу доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			<i>Операційний прибуток, валовий</i>	-75	100
<i>Сальдо первинних доходів, валове (B.5g)</i>	-75	100			

Рахунок вторинного розподілу доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
			<i>Сальдо первинних доходів, валове (B.5g)</i>	-75	100
<i>Наявний дохід, валовий (B.6g)</i>	-75	100			
<i>Наявний дохід, чистий (B.6n)</i>	-175	0			

Рахунок використання доходу

Використання	ESA 95	ESA 2010	Ресурси	ESA 95	ESA 2010
Кінцеве споживання органів державного управління без		500	<i>Наявний дохід, валовий (B.6g)</i>	-75	100
		-325	<i>Наявний дохід, чистий (B.6n)</i>	-175	0
<i>Заощадження, валові (B.8g)</i>	-75	-75			
<i>Заощадження, чисті (B.8n)</i>	-175	-175			

Рахунок капіталу

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			<i>Заощадження, чисті (B.8n)</i>	-175	-175
Нагромадження капіталу (P.51g)	50	50			
Споживання капіталу (P.51c)	-100	-100	Трансферт капіталу (D.99)	125	0
<i>Чисте прийняття</i>	0	-125			

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
			<i>Чисте прийняття</i>	0	-125

7. Малі інструменти

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Малі інструменти	3.70e, 3.108	3.89f, 3.124

Опис змін

- 7.1 Система рахунків ESA 95 встановлює нижню межу у 500 ЕКЮ в цінах 1995 року для малих інструментів для їх визнання в якості капітальних витрат. Придбанні предмети, вартість яких є меншою цієї межі, відносяться до проміжного споживання.
- 7.2 Система рахунків ESA 2010 не містить фіксованої межі. Критерієм для визнання капітальними витратами є використання у виробництві більше одного року. На практиці предмети, такі як «[Витрати на] *недорогі інструменти, що використовуються для здійснення загальних операцій, наприклад, пили, лопати, ножі, сокири, молотки, викрутки, гайкові ключі та інший ручний інструмент; малі пристрої, наприклад, кишенькові калькулятори. . . . відносяться до проміжного споживання.*»

Наслідки змін

- 7.3 Зміни, швидше за все, матимуть незначний вплив на показник нагромадження капіталу, а отже, й на ВВП. Напрямок зміни ВВП також вказати неможливо. Зміна в доданій вартості є протилежною зміні проміжного споживання (у виробничому методі) та дорівнює зміні у валовому нагромадженні основного капіталу (витратний метод) та у валовому операційному доході (дохідний метод).

8. Третє джерело власних ресурсів ЄС на основі ПДВ

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
ПДВ для власних ресурсів ЄС	4.25(3), 4.29	4.140

Опис змін

- 8.1 У системі рахунків ESA 95 третє джерело власних ресурсів ЄС у вигляді ПДВ, що збираються урядами в державах-членах ЄС та направляються до установ Європейського Союзу, записувалися як податки на виробництво та імпорт (D2), що сплачуються безпосередньо решті світу.
- 8.2 У системі рахунків ESA 2010 третє джерело власних ресурсів ЄС у вигляді ПДВ записується як поточний трансферт, що сплачується урядом кожної держави-члена ЄС установам Європейського Союзу. Цей внесок до бюджету установ Європейського Союзу записується під заголовком D76 «власні ресурси ЄС у вигляді ПДВ та на основі ВНД».

Наслідки зміни

- 8.3 Новий підхід не впливає на ВВП. Проте, при переході від ВВП до ВНД сума податків на виробництво та імпорт (D2), що сплачуються решті світу, зменшиться. Отже, ВНД

9. Інструменти, прив'язані до індексів

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Інструменти, прив'язані до індексів	4.46с	4.46с, 5.94, 6.56 – 6.57

Опис змін

- 9.1 Відповідно до системи рахунків ESA 95 відсоток за кредитом, коли основна сума є прив'язаною до індексу, дорівнює різниці між викупною ціною та випускною ціною. Цей метод зберігається в системі рахунків ESA 2010 для цінних паперів, прив'язаних до індексу, коли індекс є універсальним ціновим показником.
- 9.2 Система рахунків ESA 2010 запроваджує інший метод для розрахунку відсотків, нарахованих впродовж багатьох років, коли сума до сплати станом на термін погашення прив'язана до вузького індексу, що включає такий мотив як дохід від володіння, наприклад, ціна золота. У цьому випадку відсотки, що нараховуються, визначаються шляхом фіксації ставки нарахування в момент видачі. Це означає, що відсотки, що нараховуються, дорівнюють різниці між випускною ціною та ринковими очікуваннями щодо подальших коливань ціни. Відхилення базового індексу від очікуваного шляху призводить до прибутків або збитків від володіння.

Наслідки змін

- 9.3 Розрахунок відсотку на позику, прив'язану до індексу з вузькою базою, відрізняється, а отже, сума відсотку, сплачена і отримана через національні кордони дасть поштовх новим розрахункам доходу від нерухомості, що виплачують закордон або отримуються з-за кордону. Очікування щодо зміщення потоків в один або в другий бік відсутні. А, отже, ВНД зазнаватиме впливу, проте, в невідомому напрямку.

Приклад

- 9.4 Для простоти розглянемо приклад облігацій з нульовим купоном, коли виплати купону відсутні, а основна сума боргу прив'язана до загального індексу. Ціна в момент випуску на початок першого року становить 100 одиниць, індекс зростає на 5 одиниць кожного року, а отже зароблений на одиницю відсоток впродовж 3 років розраховується як 5 одиниць кожного року. Якщо довгострокова середня прибутковість ціни золота становить 5 одиниць кожного року, тоді відповідно до ринкових очікувань через 3 роки після випуску за ціною в 100 одиниць їх вартість становитиме 115 одиниць, зростаючи кожного року на 5 одиниць.
- 9.5 Проте, справжня поведінка ціни золота відображається в таблиці нижче та показує різке падіння ціни золота впродовж другого року. Відповідно до методу системи рахунків ESA 95, відсоток, що нараховується кожного року, становить 5, -20, +25, відповідно.
- 9.6 Відповідно до системи рахунків ESA 2010, виплата відсотків здійснюється в розмірі, що очікується в момент випуску, а різниця порівняно з фактичним ціновим індексом обліковується як прибуток та збитки від володіння.

Таблиця 9.1: Зміни в записі індексованих боргових інструментів

	Початок Рік 1	Рік 1	Початок Рік 2	Рік 2	Початок Рік 3	Рік 3	Кінець Рік 3
Загальний індекс (фактичний)	100		105		110		115
Із встановленим відсотком (ESA 95)		5		5		5	
Індекс золота (очікуваний)	100		105		110		115
Індекс золота (фактичний)	100		105		85		110
ESA 95 відсоток		5		-20		25	
ESA 2010 відсоток		5		5		5	
прибутки/збитки внаслідок			0		-25		+20

- 9.7 У цьому конкретному випадку, якщо фонд знаходиться за кордоном і, отже, відсоток є доходом від нерухомості з-за кордону, ми маємо внесок до ВНД відповідно до системи рахунків ESA 95 для вузького індексу золота в розмірі 5, -20, та +25 одиниць, відповідно, у загальному розмірі на 10 впродовж 3 років.
- 9.8 Відповідно до системи рахунків ESA 2010 відрахування відсотків дорівнюють 5, 5 та 5 одиниць, відповідно, на загальну суму 15 одиниць. Таким чином, відрахування до ВНД відповідно до системи рахунків ESA 2010 відрізняється для кожного року, а також для загальної суми впродовж зазначених років для вузького індексу від відрахувань, розрахованих відповідно до системи рахунків ESA 95.
- 9.9 Не має підстав очікувати зміщення в будь-якому напрямку між двома підходами, а отже, очікується, що вплив на ВНД з часом буде нейтральним.

10. Центральний банк — розподіл випуску

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Випуск центрального банку	3.63с та 3.70к зі змінами відповідно до Регламенту Ради (ЄС) № 448/98	3.63с, 14.16

Опис змін

10.1 У системі рахунків ESA 95 відповідно до змін, внесених Регламентом Ради (ЄС) № 448/98 щодо розрахунку та розподілу

побічно
вимірюваних
послуг
фінансового
посередництва
(FISIM), йдеться
про те, що:

- Параграф 3.63с «Центральний банк не потрібно включати в розрахунок FISIM: його випуск вимірюється як сума витрат.»
- Параграф 3.70к «Традиційно, випуск Центрального Банку необхідно повністю відносити до проміжного споживання інших фінансових посередників (підгалузі S.122-S.123).»

10.2 У системі рахунків ESA 2010, у параграфі 3.63с йдеться про те, що:

«Випуск центрального банку вимірюється як сума його витрат.» Таким чином, випуск центрального банку залишається без змін. Проте, розподіл цього випуску відрізняється від системи рахунків ESA 95.

10.3 У системі рахунків ESA 2010, у параграфі 14.16 йдеться про те, що:

«Рахунки-фактури, що їх центральний банк виставляє за комісійні за прямо вимірювані послуги резидентам та нерезидентам, необхідно відносити на рахунки цих одиниць.

Тільки частину від загального випуску центрального банку (сума витрат за вирахуванням комісійних та зборів), що не продається, необхідно, за традицією, відносити на проміжне споживання інших фінансових установ - підгалузі S.122 (корпорації, що приймають депозити, крім центрального банку) та S.125 (інші фінансові посередники, крім страхових корпорацій та пенсійних фондів) пропорційно до відповідної доданої вартості кожної з цих підгалузей.

Рахунки підгалузей S.122 і S.125, розмір їх відповідного проміжного споживання послуг, що надаються центральним банком, урівноважуються за рахунок поточних трансфертів (що відносяться до категорії D.759 «інші різні поточні трансферти»), отримані від центрального банку, на таку саму суму».

Наслідки змін

10.4 ВВП збільшується на суму комісій і зборів, що відносяться до нерезидентів (експорт) і резидентів, для яких ці комісії та збори відповідають кінцевому споживанню (Загальний Уряд- НКОДГ - Домогосподарства).

ВНД збільшується на ту саму суму, що й ВВП.

11. Покращення землі, що визнається як окремий актив

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
благоустрій території	7.40, 3.106	3.128, 7.50, Додаток 7.1

Опис змін

11.1 Система рахунків ESA 1995 визнає значний благоустрій території (земельні поліпшення) як нагромадження капіталу, проте не визнає відповідний актив, крім невиробленого, власне, землі. Це призводить до невідповідності між нагромадженням капіталу в результаті значного благоустрою території (земельного поліпшення) та категоріями активів, що відображають лише неокультурені/неполіпшені земельні ділянки як невироблений актив. Проте, AN.2111 «включає значні поліпшення, що їх не можна фізично відокремити від самої землі». Система рахунків ESA 2010 запровадила додаткову категорію вироблених активів AN.1123 – земельні покращення, що дає можливість співставляти нагромадження капіталу в результаті земельних покращень зі змінами у запасах відповідного активу. У випадках, коли неможливо відокремити вартість землі до покращення та вартість покращення, землю необхідно відносити до категорії, що репрезентує більшу частину вартості. Це не вирішує проблеми розгляду земельних покращень, що відображаються як нагромадження капіталу, проте не призводить до окремо визначеного активу - покращена земельна ділянка. У цьому випадку більша частина вартості землі може залишатися в її природному стані, а отже невідповідність між нагромадженням капіталу в результаті покращення землі та видом активу - природна (натуральна) земля - залишатиметься в деяких випадках. У таких випадках, видається, не має альтернативи, крім як продовжувати коригувати елементи в категорії «Інші зміни в обсягах рахунку» для зведення запасів на початок та на кінець періодів для покращеної землі та природної землі.

Класифікація нефінансових активів

	ESA 95		ESA 2010	
Вироблені активи	AN.11122	Інші споруди	AN.1122	Інші споруди
			AN.1123	Покращення землі
Невироблені активи	AN.2111	Земля під будівлями та спорудами	AN.2111	Земля під будівлями та спорудами
	AN.2112	Оброблювана земля	AN.2112	Оброблювана земля
	AN.2113	Рекреаційні землі	AN.2113	Рекреаційні землі
	AN.2119	Інші землі	AN.2119	Інші землі

Наслідки змін

- 11.2 До переліку вироблених активів додано новий актив «покращення землі». Необхідно перевірити активи, що відповідно до системи рахунків ESA 95 знаходяться під будівлями, та актив «земля» (AN.1122 та AN.211), та відносяться до категорії активів, визначених в системі рахунків ESA 2010. Покращення землі, що їх можна визначити, необхідно відповідно до системи рахунків ESA 2010 віднести до категорії AN.1123, а наслідки розглянути для позиції запасів активу.
- 11.3 Якщо покращення землі відносяться до категорії «нагромадження капіталу», наприклад, цивільне будівництво, їх необхідно визначати окремо, а їх вартість необхідно відображати як запаси активу станом на початок та завершення звітного періоду. Якщо більшість вартості покращеної землі становить її природний стан, а покращення не можна відокремити, тоді вартість додається до землі як невиробленого активу, а це потребуватиме коригувань рахунку «інші зміни в обсязі».
- 11.4 Ці зміни можуть призвести до збільшення ВВП та ВНД, якщо визнання нового активу «покращення землі» дає можливість додавати нагромадження капіталу до моделі перманентної інвентаризації, яка розраховує зміни в обсязі активу покращення землі, а пов'язана амортизація виробленого активу буде відображатися на рахунках. Якщо покращення землі відбувається у власності неринкових одиниць, особливо урядових, споживання капіталу впродовж років після визнання нагромадження капіталу призведе до збільшення випуску, витрат та операційного доходу. На практиці, швидше за все, більшість із таких покращень землі буде відповідно до системи рахунків ESA 95 відображатися в категорії AN.1112 «Інші споруди», а в цьому випадку балансовий рівень запасів та пов'язані розрахунки споживання капіталу будуть відображатися відповідно до системи рахунків ESA 95.

Приклад

- 11.5 Приклад 1 — Уявімо, великий розважальний парк, побудований на пустирі, будівництво якого передбачало значний обсяг робіт з очищення, будівництва та благоустрою парку, а також будівництво нових елементів, наприклад, пагорби, ставки тощо. Якщо вартість землі під час придбання становила 10 млн. євро, а вартість невідокремлюваних покращень землі вартувало 5 млн. євро, тоді нагромадження капіталу буде відображено як 5 млн., вартість землі зросте до 15 млн. Необхідно також буде здійснити коригування на рахунку інших змін в обсязі.
- 11.6 Приклад 2 — Якщо вартість покращення землі дорівнює 20 млн. євро, тоді землю буде віднесено до нової категорії активу покращення землі, якщо її не можна буде визначити окремо, а це потребуватиме коригувань - перенесення вартості природної землі до покращеної землі після завершення робіт.

Рахунки

- 11.7 Приклад 1 — У першому прикладі покращення землі вартістю 5 млн. євро відбувається на землі, вартість якої становить 10 млн. євро. Загальна вартість покращеної землі становить 15 млн. євро, більшість якої становить вартість природної землі, отже загальна вартість відноситься до категорії рекреаційних земель (AN 2.113). Це досягається за рахунок коригувальних записів на рахунку інших змін в обсязі активу, а отже, результат є таким самим, як й у випадку системи рахунків ESA 95.

	Початковий баланс		Рахунок капіталу		Інші зміни в обсягах		Кінцевий баланс	
	Активи	Зобов'язання	Зміни в зобов'язаннях	Зміни в активах	Зміни в активах	Зміни в зобов'язаннях	Активи	Зобов'язання
Покращення землі (AN.1123)	0		5		-5		0	
Земля (AN.2113)	10				+5		15	

11.8 Приклад 2 - У другому прикладі, покращення вартістю 20 млн. євро здійснювалося на земельній ділянці вартістю 10 млн. євро. Загальна вартість покращеної землі становить 30 млн. євро, більшість з якої становить вартість покращеної землі, а отже загальна вартість відноситься до покращень землі (AN 1.123). Знову ж таки, це досягається за допомогою коригувальних записів на рахунку інших змін в обсязі активу, але тепер система рахунків ESA 2010 дає можливість відображати нову вартість під заголовком відповідного виробленого активу покращена земля.

	Початковий баланс		Рахунок капіталу		Інші зміни в обсягах		Кінцевий баланс	
	Активи	Зобов'язання	Зміни в зобов'язаннях	Зміни в активах	Зміни в активах	Зміни в зобов'язаннях	Активи	Зобов'язання
			20		+10		30	
Благоустрій територій (AN.1123)	0				-10		0	
Земля (AN.2113)	10							

11.9 У цьому другому прикладі, нагромадження капіталу в 20 одиниць можна додати до моделі перманентної інвентаризації в категорії активу «покращення землі», що розраховує пов'язані зміни в рівнях запасів та споживання капіталу. Якщо власником є неринкова одиниця, наприклад, місцевий уряд, розрахунок споживання капіталу, скажімо, за 50 років, за ставкою 0,4 на рік, буде додано до розрахунків випуску уряду, витрат та доходу, оскільки вони розраховуються як сума витрат відповідно до витратного методу. Відсутність категорії активів «покращення землі» в системі рахунків ESA 95 запобігає застосуванню такого комплексний підходу до нагромадження капіталу, рівнів запасів та споживання капіталу. Тому існує можливість, що споживання капіталу не буде розраховуватися окремо та включатися до суми витрат відповідно до витратного методу для розрахунку випуску неринкових одиниць.

12. Опціони працівників на акції (ОПА)

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Опціони працівників на акції	-	4.168 – 4.178, 5.221 – 5.229, <u>Додаток 7.1, 5.223 – 5.229</u>

Опис змін

- 12.1 ОПА були запроваджені як спосіб корпорацій винагородити своїх керівних працівників. Роботодавець надає своєму співробітнику опціон на придбання акцій в майбутньому, зазвичай за ціною станом на момент надання опціону.
- 12.2 У цьому процесі є 3 ключові дати. «Дата надання», коли опціон надається працівнику, «дата вступлення у права» - перша дата, коли опціоном можна скористатися, та «дата виконання» - коли опціон фактично викупають (або йому дають можливість втратити чинність). Як правило, працівнику надають опціон придбати в майбутньому акції за ціною, що існувала станом на дату надання. Далі іде час від отримання опціону до його реалізації, коли працівник не має права скористатися своїм правом на опціон. Після цього йде період, коли працівник має право скористатися правом, якщо він залишається на посаді. Опціони оцінюються за справедливою ціною станом на дату надання. Ця вартість розраховується за допомогою таких методів, як модель ціноутворення опціонів акцій, що відображає очікувану поведінку ціни на акції в майбутньому. Ці розрахунки здійснюються корпорацією та відображаються в рахунках як витрати, що відповідають оплаті праці працівників, в цілях національних рахунків. Перед тим, як скористатися правом на опціон, домовленість є фінансовим деривативом, вартість якого залежить від того, чи вартість акцій є більшою або меншою від їх ціни станом на дату надання опціону. Проте, оскільки ОПА рідко, якщо взагалі, обертаються на ринку, цей аспект, як правило, не має значення. На практиці, корпорації відображають оплату праці працівників відповідно до кількості акцій та розрахунку їх справедливої ціни станом на дату вступлення у права (як проксі для дати виконання). Вона оцінюється як винагорода працівників станом на дату вступлення у права (як проксі для дати виконання).
- 12.3 Враховуючи, що зазначений вище підхід до ОПА передбачений в настановах Ради з МСБО, дані щодо ОПА в цілях національних рахунків необхідно відображати у звітності компаній. Отже, рекомендовано отримувати дані безпосередньо зі звітності компанії або від податкових органів, замість проведення незалежних розрахунків національними статистичними службами.

Наслідки змін

- 12.4 Оскільки ОПА не були раніше включені до визначення оплати праці працівників, їх включення призведе до більш високих рівнів оплати праці працівників. Раніше оплату праці працівників могли не включати до системи рахунків ESA 95 через відсутність чітких та практичних настанов щодо ОПА для складання звітності корпорацій. ОПА не відображалися належним чином як оплата праці працівників у звітності компанії, на підставі якої складалися та подавалися до податкових органів податкові декларації та проводилися обстеження. Відповідно до нових настанов щодо бухгалтерського обліку це навряд чи матиме місце. Отже, ОПА будуть обліковуватися як заробітна плата відповідно до настанов системи рахунків ESA 2010.
- 12.5 Отже, якщо корпорації будуть належним чином враховувати ОПА шляхом обліку винагороди працівників відповідно до чинних стандартів бухгалтерського обліку, тоді не буде жодних інших наслідків для національних рахунків, крім того, щоб забезпечити збір належної інформації за допомогою обстежень компаній або з адміністративних джерел даних, наприклад, від податкових органів.

- 12.6 Можливо знадобиться переглянути розрахунки доходу від зайнятості за попередні роки, коли ОПА були відносно новим явищем (початок 2000-х) і не обов'язково належним чином відображалися у звітності компаній та в податковому обліку. Це може призвести до переходу від значення операційного доходу до значення доходу від зайнятості. Це залишить додану вартість незмінною.

13. Супер дивіденди

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Супер дивіденди	-	4.56, 20.206

Опис змін

- 13.1 Предмет супер дивідендів відсутній у системі рахунків ESA 95. У системі рахунків ESA 2010 містяться наведені нижче настанови:

Дивіденди (D.421) не включають супер дивіденди. Супер дивідендами є дивіденди, що є великими за розміром порівняно з останнім рівнем дивідендів та прибутку. Щоб оцінити величину дивідендів, використовується концепція доходу, що підлягає розподілу. Дохід корпорації, що підлягає розподілу, дорівнює сумі доходу від господарської діяльності та всіх поточних трансферів, що надходять, мінус всі поточні трансфери до сплати та мінус коригування змін у пенсійному забезпеченні. Співвідношення дивідендів до доходу, що підлягає розподілу, в недавньому минулому використовувалося, щоб оцінити достовірність поточного рівня дивідендів. Якщо рівень задекларованих дивідендів значно перевищував це співвідношення, дивіденди понад цей рівень розглядалися як фінансові транзакції та класифікувалися як «супер дивіденди». Такі супер дивіденди розглядаються як вилучення капіталу власника з корпорації (F.5). Такий підхід використовується по відношенню до корпорацій, що є юридичними особами або квазі-юридичними особами, та перебувають під контролем резидентів або нерезидентів. У випадку публічних корпорацій, супер дивіденди є великими та нерегулярними платежами або платежами, що перевищують дохід від підприємницької діяльності за відповідний звітний період, що сплачуються за рахунок накопичених резервів або продажу активів. Супер дивіденди публічних корпорацій обліковуються як вилучення капіталу (F.5) та дорівнюють різниці між сумою платежів та доходом від підприємницької діяльності за відповідний звітний період. За відсутності показника доходу від підприємницької діяльності, операційний прибуток використовується як проксі у бухгалтерському обліку.

Наслідки змін

- 13.2 Цілком можливо, що деякі платежі, визнані як дивіденди від корпорацій своїм акціонерам, і, зокрема, від державних корпорацій уряду, що були визнані як трансфери доходів від майна (D.421) відповідно до системи рахунків ESA 95, будуть визнані виведенням капіталу (F.5) відповідно до системи рахунків ESA 2010 року.

Приклад

- 13.3 Розглянемо публічну корпорацію, що сплатила дивіденди уряду за рахунок доходу від підприємницької діяльності за останні декілька років, середній розмір якого становить 10 млн. євро на рік. Далі, через рік платіж становить 40 млн. євро. Відповідно до системи рахунків ESA 95 за відсутності достатнього опису та настанов ця сума могла бути відображена як трансфер доходу від майна. Відповідно до системи рахунків ESA 2010 (що підтверджується чіткими настановами в MGDD), лише 10 млн. євро з них будуть відображені як дохід від майна. Решта 30 млн. відображаються як транзакції з капіталом (F.5) – вилучення з капіталу публічної корпорації та збільшення зобов'язань уряду. Відповідно до системи рахунків ESA

Компанії спеціального призначення за кордоном і 95 40 млн. євро відображаються як виручка уряду та мають вплив на чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення уряду (зменшення дефіциту уряду). Відповідно до системи рахунків ESA 2010 лише 10 млн. євро є виручкою та мають вплив на чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення уряду. Решта 30 млн. євро відображаються як фінансові транзакції (готівкові на противагу вилучення капіталу) що не впливають на чисте прийняття зобов'язань/чисті запозичення уряду.

14. Компанії спеціального призначення за кордоном і державні запозичення

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Компанії спеціального призначення (КСП)	2.55f	2.17 – 2.20
Одиниці уряду спеціального		2.27

Опис змін

14.1 Визначення та опис КСП у системі рахунків ESA 2010 є відповіддю на зростаючу роль цих осіб, а не на зміни в концепції. Відповідно до системи рахунків ESA 2010 типовими характеристиками КСП є:

- Вони не мають працівників та жодних нефінансових активів*
- Вони мають незначну фізичну присутність крім «дощечки на дверях», що підтверджує їх місцезнаходження*
- Вони є дочірніми компаніями іншої корпорації*
- Вони є резидентами іншої юрисдикції ніж юрисдикція материнської компанії. За фізичної відсутності реального об'єкта, резидентство КСП визначається відповідно до економічної території, за законодавством якої створено або зареєстровано КСП.*
- Єдиним виробництвом КСП є платежі за послуги, що надаються місцевим керівним ресурсом.*

14.2 КСП розглядаються як інституційні одиниці у наведених нижче випадках:

- коли їх резидентство співпадає з резидентством материнської компанії та вони мають автономію, щодо ухвалення рішень; або
- коли вони є нерезидентами по відношенню до материнських компаній.

Проте, у випадку, коли уряд є контролюючою головною компанією КСП-нерезидента, як правило, фінансова діяльність КСП відображається на рахунках уряду.

Наслідки змін

14.3 Додатковий опис природи та діяльності КСП не являє собою зміну концепції по відношенню до системи рахунків ESA 95 та не призведе до змін у записах в національних рахунках. Проте, якщо КСП контролюється урядом, тоді, система рахунків ESA 2010 говорить про те, що, як правило, фінансові активи та зобов'язання КСП повністю відображаються у фінансових рахунках контролюючої одиниці уряду, тобто там зазначаються транзакції та позиції балансу.

15. Головні офіси та холдингові компанії

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
ESA 95 Холдингові корпорації	2.13e, 2.23e, 2.40e	
ESA 2010 Головні офіси		<u>2.14a, 2.46e, 2.65e</u>
ESA 2010 Холдингові компанії		2.14b, 2.65f

Опис змін

15.1 У системі рахунків ESA 95 холдингові корпорації визначалися як інституційні одиниці, що контролювали групу дочірніх компаній, відповідно до параграфу 4.37 СНР 1993 року. Для СНР 2008 термінологію змінили відповідно до Міжнародної системи промислової класифікації (ISIC) так, що визначення, що міститься в системі рахунків ESA 95, застосовується виключно до «головних офісів». У системі національних рахунків ESA 2010 термін «холдингова корпорація» або «холдингова компанія» використовується лише по відношенню до інституційних одиниць, що володіють активами групи дочірніх компаній, та основною діяльністю яких є «володіння групою». Відповідно до цього визначення холдингова компанія не здійснює керівництва або допоміжної контролюючої діяльності.

15.2 Ці зміни у визначенні відповідають термінології, що використовується в класифікації NACE Версія 2.

Визначення заголовків видів діяльності
(NACE Версія 2)

70.10 Діяльність головних офісів

Цей клас включає контроль і управління іншими підрозділами компанії чи підприємства; здійснення стратегічного або організаційного планування та ухвалення рішень компанії або підприємства; здійснення оперативного контролю та управління за повсякденною діяльністю їх відповідних підрозділів.

Цей клас включає діяльність:

- головних офісів
- централізованих адміністративних офісів
- корпоративних офісів
- районних та регіональних офісів
- керівні офіси дочірніх компаній

Цей клас не включає:

- діяльність холдингових компаній, що не здійснюють керівництво, див. 64.20.

64.20 Діяльність холдингових компаній

Цей клас включає діяльність холдингових компаній, тобто одиниць, що володіють активами (володіють контрольними частками капіталу) групи дочірніх корпорацій і основна діяльність яких є володіння групою. Холдингові компанії в цьому класі не надають будь-яких інших послуг компаніям, частками в яких вони володіють, тобто вони не управляють або не керують іншими одиницями.

Цей клас не включає: активне керування компаніями та підприємствами, здійснення стратегічного планування та ухвалення рішень компанії, див. 70.10.

15.3 У СНР 1993 року під терміном «холдингова компанія» було прийнято представляти те, що ми зараз називаємо «головний офіс» відповідно до класифікації NACE Версія 2. Це спричиняло плутанину. Компанії, відомі як холдингові компанії, що виключно керували фінансовими активами та зобов'язаннями від імені групи підприємств, могли бути помилково класифіковані за основною діяльністю групи, а не відносилися до сектору фінансових корпорацій.

Класифікація сектора

Одиниця (ISIC Версія 4)	СНР 1993		СНР 2008	
	Позначення	Сектор	Позначення	Сектор
Головний офіс	Холдингова компанія	Переважаюча діяльність	Головний офіс	Переважаюча діяльність групи
Холдингова компанія	-	Фінансові корпорації	Холдинг ова	Фінансові корпорації (кептивні S.127)

Наслідки змін

15.4 Існує небезпека, що відповідно до ESA 95, холдингові компанії, що просто володіли активами від імені групи могли бути помилково віднесені до сектору нефінансових корпорацій.

15.5 Ситуація в системі рахунків ESA 2010 є чіткою: такі холдингові компанії необхідно відносити до сектору фінансових корпорацій. Отже, можливим наслідком є зміна класифікації інституційних одиниць з нефінансового на фінансовий сектор. Вплив на агрегати в різних секторах національних показників відсутній. Проте, додана вартість, фінансові транзакції та показники фінансової позиції можуть передаватися між нефінансовими та фінансовими секторами. Показники доданої вартості є незначними, проте зміни в записах балансу для фінансових активів та зобов'язань можуть бути дуже великими.

16. Підсектори сектору фінансових корпорацій (S.12)

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Сектор фінансових корпорацій	2.32 – 2.67	2.55 – 2.110

Опис змін

16.1 Є більш докладна класифікація сектору фінансових корпорацій, що надає можливість більш докладного аналізу та забезпечує кращу узгодженість із системою фінансової статистики Європейського Центрального Банку (ЄЦБ) та МВФ. П'ять підсекторів системи рахунків ESA 95 збільшено до 9 підсекторів у системі рахунків ESA 2010, як зазначено в таблиці нижче.

Таблиця 16.1: Співвідношення між під-секторами фінансових корпорацій у системах рахунків ESA 95 та ESA 2010

ESA 95 Під-сектори фінансових корпорацій		ESA 2010 Під-сектори фінансових корпорацій		Позначення ЄЦБ
Центральний банк	S.121	S.121	Центральний банк	Валютні та фінансові установи
Інші валютні та фінансові установи	S.122	S.122	Інші валютні та фінансові установи	
Інші фінансові посередники	S.123	S.123 ринку	Фонди валютного	Інші фінансові установи
		S.124	Невалютний ринок	
			Інвестиційні фонди	
Допоміжні фінансові установи	S.124	S.125	Інші фінансові посередники	Інші фінансові установи
	S.126	S.126	Допоміжні	
	фінансові установи			
		S.127	Кептивні фінансові установи	Страхові корпорації та пенсійні фонди
страхові корпорації та пенсійні фонди	S.125	S.128	Страхові корпорації	
		S.129	Пенсійні фонди	
Нефінансові корпорації	S.11	S.11	Нефінансові корпорації	

- 16.2 У класифікації секторів системи рахунків ESA 2010 S.127 (кептивні фінансові установи) включає всі фінансові корпорації та квазі-корпорації, що не здійснюють фінансового посередництва та не надають допоміжних фінансових послуг, а більшість їх активів або зобов'язань не торгуються на відкритих ринках. На практиці багато одиниць, віднесених до S.127, будуть визнані лише як інституційні одиниці оскільки їх резидентство відрізняється від країни резидентства материнської компанії. Звідси випливає, що низка одиниць, віднесених до цього до S.123 та S.11 (холдингові компанії нефінансових корпорацій), будуть віднесені до S.127 відповідно до системи рахунків ESA 2010 через їх відносини із материнськими компаніями, а не через природу їх діяльності.
- 16.3 У таблиці 16.1 стрілками та пунктирними лініями показані загальні відносини між класифікаціями під-секторів фінансових корпорацій у системах рахунків ESA 95 та ESA 2010.
- 16.4 Особливу увагу необхідно приділяти класифікації спеціальним проектним компаніям (СПК) та компаніям спеціального призначення (КСП). У системі рахунків ESA 95 СПК (власники сек'юритизованих активів) відносяться до під-сектору «Інші фінансові посередники» (S.123), що не містить жодних посилань на КСП. Система рахунків ESA 2010 так само відносить СПК до сектору «Інші фінансові посередники» (S.125), але додатково зазначає, що КСП, визначені як інституційні одиниці та залучають кошти на відкритих ринках, відносяться до сектору S.127 як кептивні фінансові установи.

Наслідки змін

- 16.5 Більше інформації міститься в таблицях, що описують транзакції та запаси під-секторів фінансових корпорацій. Визначення фондів грошового ринку окремо від інших інвестиційних фондів сприяє більш тісній відповідності між під-секторами системи рахунків ESA та заголовками, що використовуються Європейським Центральним Банком. Також можлива зміна класифікації холдингових компаній, що відповідно до системи рахунків ESA 95 класифікувалися за головним видом діяльності компанії, проте відповідно до системи рахунків ESA 2010 відносяться до сектору фінансових корпорацій. Це може призвести до великого зміщення фінансових активів та зобов'язань від сектору нефінансових корпорацій до сектору фінансових корпорацій.

17. Гарантії

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Гарантії	5.05	1.51k, 4.116, 5.09, 5.188 - 5.197

Опис змін

- 17.1 Було роз'яснено ставлення до кредитних гарантій, а також запроваджено новий підхід до стандартизованих кредитних гарантій, наприклад, гарантій для позик на навчання. Новий підхід полягає в тому, що в міру ймовірної вимоги щодо гарантій, фінансові активи та зобов'язання необхідно визнавати в рахунках. Разові гарантії залишаються умовними активами та зобов'язаннями.
- 17.2 Система рахунків ESA 2010 (Поле 5.1.1) таким чином описує підхід до гарантій:
- Гарантії є домовленостями, за якими гарант зобов'язується перед кредитором у випадку невиконання позичальником своїх зобов'язань відшкодувати збитки кредитора, що він їх міг зазнати. Часто за надання гарантій сплачується винагорода.*
- 17.3 Розрізняють 3 різні види гарантій. Це відноситься лише до гарантій, що надаються у випадку фінансових активів. Ніякого спеціального підходу не пропонується до гарантій у формі гарантій виробника або інших форм гарантій. Трьома видами гарантій є:

- а) Гарантії, що надаються за допомогою фінансових деривативів, наприклад, дефолтні

свопи. Ці деривативи базуються на ризику дефолту фінансових активів і не пов'язані з окремими позиками або борговими цінними паперами.

- b) Стандартизовані гарантії випускаються у великій кількості, зазвичай, за невелику вартість. Навіть якщо ймовірність звернення стягнення на будь-яку стандартизовану гарантію є невизначеною, той факт, що є багато подібних гарантій, означає, що можна зробити надійні оцінки/розрахунки кількості звернень стягнення по гарантії. Стандартизовані гарантії розглядаються як такі, що є джерелом фінансових активів та зобов'язань, і визнаються як такі в системі.
- c) Разові гарантії, коли пов'язаний ризик не можна розрахувати з будь-яким ступенем точності через відсутність порівняних випадків. Надання разових гарантій вважається умовним активом або умовним зобов'язанням і не відображається як фінансовий актив або зобов'язання.

Наслідки змін

- 17.4 Надання стандартизованих гарантій відповідно до системи рахунків ESA 2010 розглядається так само як й страхування від збитків: сплачена комісія (та отриманий дохід від майна) розглядаються подібно до премії за страхування від збитків, а звернення стягнень за стандартизованими кредитними гарантіями розглядаються як вимога страхового відшкодування збитків. Стандартизовані гарантії відповідно до системи рахунків ESA 2010 є підставою для виникнення набору відповідних фінансових активів та зобов'язань, що відображаються під новим заголовком «забезпечення під звернення стягнень за стандартизованими гарантіями», і не визнавалися в системі рахунків ESA 95. Наприклад, коли уряд надає стандартизовані гарантії для кредитів на навчання та надає забезпечення на випадок невиконання зобов'язань, це призводить до збільшення зобов'язань уряду та відповідного збільшення активів для позичальників, що отримують користь від забезпечення.

Приклад – випадок коли уряд не стягує плату

Уряд надає гарантії за кредитами, наданими певними фінансовими установами (уряд не стягує за це плату). Коли запускається кредитна система, уряд встановлює відповідальність (AF.66) щодо очікувань, що 20% кредитів будуть коштувати уряду 20 одиниць за наданий обсяг кредитів у розмірі 100 одиниць. Для простоти, вартість виробництва такої схеми гарантій в цьому випадку дорівнюватиме нулю.

Початковий баланс

Активи	Уряд	Фінансові	Зобов'язання і чисте багатство	Уряд	Фінансові

Рахунок нефінансових операцій

Використання	Уряд	Фінансові	Ресурси	Уряд	Фінансові
Страхові виплати (D.72)	20		Страхові виплати (D.72)		20
Чисте прийняття	-20	+20			

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	Уряд	Фінансові	Зміни в зобов'язаннях і чистому	Уряд	Фінансові
Забезпечення для звернення стягнень за		+20	Забезпечення для звернення стягнень за	+20	
Позики (F.4)		+100	Позики (F.4)		
Засоби обігу та депозити (F.2)		-100	Засоби обігу та депозити (F.2)		
			Чисте прийняття зобов'язань/запозичення (B.9)	-20	+20

Кінцевий баланс

Активи	Уряд	Фінансові	Зобов'язання і чисте багатство	Уряд	Фінансові
Забезпечення для звернення стягнень за стандартизованими		20	Забезпечення для звернення стягнень за стандартизованими	20	
Позики (AF.4)		100	Позики (AF.4)		
Засоби обігу та депозити (AF.2)		-100			
			Чисте багатство (B.90)	-20	+20

В році N стягується гарантія через невиконання боржником своїх зобов'язань (в розмірі 20 одиниць); уряд випускає облігації для здійснення необхідних грошових виплат.

Початковий баланс

Активи	Уряд	Фінансові	Зобов'язання і чисте багатство	Уряд	Фінансові
Забезпечення для звернення стягнень за стандартизованими Позики (AF.4)		20	Забезпечення для звернення стягнень за стандартизованими Позики (AF.4)	20	
Засоби обігу та депозити (AF.2)		-100			
			Чисте багатство (B.90)	-20	+20

Рахунок «Нефінансові операції»

Використання	Уряд	Фінансові	Ресурси	Уряд	Фінансові

Рахунок «Фінансові операції»

Зміни в активах	Уряд	Фінансові	Зміни в зобов'язаннях і чистому	Уряд	Фінансові
Забезпечення для звернення стягнень за		-20	Забезпечення для звернення стягнень за	-20	
Засоби обігу та депозити (F.2)	-20	+20			
			Чисте прийняття зобов'язань/запозичення (B.9)	0	0

Рахунок інших змін в обсягах

Зміни в активах	Уряд	Фінансові	Зміни в зобов'язаннях і чистому	Уряд	Фінансові
Позики (AF.4)		-20			

Кінцевий баланс

Активи	Уряд	Фінансові	Зобов'язання і чисте багатство	Уряд	Фінансові
Позики (AF.4)		+80	Позики (AF.4)		
Засоби обігу та депозити (AF.2)	-20	-80			
			Чисте багатство (B.90)	-20	0

18. Спеціальні права запозичень (СПЗ) МВФ як активи та пасиви

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Спеціальні права запозичень	Додаток 7.1, 6.27а, 5.33 – <u>5.35, 7.45</u>	5.56, 5.69 – 5.73

Опис змін

18.1 СПЗ є міжнародними резервними активами, що їх створив Міжнародний валютний фонд (МВФ), що надаються його членам на додаток до існуючих резервних активів. Відповідно до системи рахунків ESA 95 ці активи не мають відповідних визнаних зобов'язань. Відповідно до системи рахунків ESA 2010 СПЗ визнаються активами з відповідними зобов'язаннями, хоча активи являють собою вимоги до учасників колективно, а не до МВФ.

Наслідки змін

18.2 Країни, що тримають СПЗ, володіють вимогою до сектору «Решта світу» – всі нації-учасники МВФ. Отже, кожен член показує зобов'язання перед іншими країнами, що являють їх зобов'язання як членів МВФ.

Приклад

18.3 Уявімо, що МВФ з метою підвищення ліквідності держав-членів, виділяє таким країнам СПЗ. Країна А, держава-член МВФ, отримує 1000 євро в СПЗ. Нижче показано підхід уряду країни в системах рахунків ESA 95 та ESA 2010.

Рахунок фінансових операцій

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях і чистому	ESA 95	ESA 2010
СПЗ (F.12)		1000	СПЗ (F.12)		1000

Рахунок інших змін в обсягах

Зміни в активах	ESA 95	ESA 2010	Зміни в зобов'язаннях	ESA 95	ESA 2010
СПЗ (AF.12)		1000	СПЗ (AF.12)		

Кінцевий баланс

Активи	ESA 95	ESA 2010	Зобов'язання	ESA 95	ESA 2010
СПЗ (AF.12)	1000		Чисте багатство (B.90)	1000	0

19. Податкові кредити, що підлягають виплатам

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Податкові кредити	4.81	4.81, 20.167, 20.168

Опис змін

- 19.1 Існують два види систем податкових кредитів. В одній системі податкові кредити не сплачуються (втрачені, зі спливом строку дії), а в другій - податкові кредити сплачуються.
- 19.2 Втрачені податкові кредити є такими, що можуть використовуватися коли-небудь лише для зменшення податкових зобов'язань.
Їх не можна виплачувати платникам податків або платникам, що не оподатковуються, як прибуток. Отже, вони подібні до податкових пільг.
- 19.3 Оплачуваними податковими кредитами (без спливу строку дії) є кредити, що можуть зараховуватися в рахунок податкових зобов'язань та виплачуватися бенефіціарам лише якщо вони перевищують будь-які податкові зобов'язання.
- 19.4 Отже, оплачувані податкові кредити можна розділити на дві частини: одна частина використовується для зменшення податкових зобов'язань, а інша частина виплачується безпосередньо одержувачам як дохід, якщо розмір кредиту перевищує податкові зобов'язання.
- 19.5 Відповідно до правил системи рахунків ESA 2010 лише для системи оплачуваних податкових кредитів всю суму оплачуваних податкових кредитів необхідно відображати як «податкові витрати», іншими словами, субсидія або соціальна допомога, незалежно від того, скільки було використано для зменшення податкових зобов'язань, а скільки було виплачено безпосередньо бенефіціарам.
- 19.6 Це є зміною в порівнянні з системою рахунків ESA 95, хоча конкретно податкові кредити в ній не згадуються.
Вона відрізняється від настанов ОЕСР 2012 року щодо підходу до податків та податкових кредитів. Незважаючи на той факт, що вона є прийнятною, існують різні способи представлення інформації в різних цілях, презентація, що використовується в Таблиці D податкової статистики ОЕСР, полягає в тому, щоб вирахувати від податкових зобов'язань ту частину оплачуваних податкових кредитів, що використовується для зменшення податкових платежів. У Таблиці D наведено додаткові показники для представлення в національних рахунках, що показують всі оплачувані податкові кредити як дохід, а також валовий податковий статус.

Наслідки змін

- 19.7 Податки та компенсаційні виплати, пов'язані з системою оплачуваних податкових кредитів відображаються в національних рахунках на валовій основі, тобто податкові платежі показуватимуть повне зобов'язання перед врахуванням оплачуваних податкових кредитів, а повний розмір кредитів відповідно до системи оплачуваних податкових кредитів буде відображено як субсидії або соціальні пільги. Різниця залишатиметься без змін.

Приклад

- 19.8 Фермери можуть вимагати інвестиційних податкових пільг для покращення своїх господарств. Дохід та оподаткування фермерів перед запровадженням системи показано нижче.

	Фермер А	Фермер В	Фермер С
Прибутки	5 000	10 000	20 000

Оподатковуваний	0	1000	5 000
Чистий прибуток	5 000	9 000	15 000

Випадок 1: Фермер може вимагати податкових пільг, розмір яких не перевищує рівня інвестиційних податкових пільг, на які він має право. У цій схемі вони дорівнюють 2 000 одиницям на фермера.

	Фермер А	Фермер В	Фермер С
Прибутки	5 000	10 000	20 000
Сплачений податок (обліковуваний на рахунках)	0	0	3 000
	5 000	10 000	17 000

Це схема податкових пільг, єдиним наслідком якої є зменшення податкових платежів платників податків. Ця система надає більшої переваги фермерам з більшим доходом. Зазначаються чисті значення: податкові платежі (після податкової знижки) обліковуються в рахунках.

Випадок 2: Фермеру надано інвестиційну пільгу у формі податкового кредиту. Він може використати податковий кредит для виплати податку, але в сумі, що не перевищує 2 000 одиниць.

	Фермер А	Фермер В	Фермер С
Прибутки	5 000	10 000	20 000
Оподатковуваний	0	1 000	5 000
Податковий кредит	0	1 000	2 000
Сплачений податок на рахунках	0	0	3 000
Чистий дохід	5 000	10 000	17 000

Це система неоплачуваного (втраченого) податкового кредиту, єдиним наслідком якої є зменшення платежів платників податку.

(такий самий результат, що й в першому випадку). Зазначаються чисті значення: податкові платежі (після податкової знижки) обліковуються в рахунках.

Випадок 3: Фермеру надано інвестиційну пільгу у формі субсидії. Всі фермери можуть претендувати на пільги: ті, хто сплачують податки, будуть використовувати їх для зменшення своїх податкових платежів, а будь-який надлишок буде направлений прямо до фермера.

	Фермер А	Фермер В	Фермер С
Прибуток (1)	5 000	10 000	20 000
Оподатковуваний (обліковуваний на рахунках) (2)	0	1 000	5 000
Податковий кредит (субсидія) (обліковуваний на рахунках) (3)	2 000	2 000	2 000
Сплачений податок (4)	0	0	3 000
Платежі безпосередньо фермерам (5)	2 000	1 000	0
Чистий прибуток (6)	7 000	11 000	17 000

Це система оплачуваних податкових кредитів, що надає рівні переваги всім трьом фермерам. Вона має такі самі наслідки, що й система субсидій за межами податкової системи, що передбачає виплату в розмірі 2,000 одиниць на кожного фермера. Облік ведеться у валових показниках: у звітності обліковуються податкові зобов'язання (перед врахуванням податкового кредиту) та оплачуваний податковий кредит, а не сплачуваний податок, як у двох попередніх випадках.

Чисті показники (ОЕСР)		Показники національних рахунків	
Чисті податки (рядок 4)	3 000	Валові податки (рядок 2)	6 000
Чисті субсидії (рядок 5)	3 000	Валові субсидії (рядок 3)	6 000

20. Товари, що направляються за кордон для переробки

Посилання

ESA 95	ESA 2010
Товари, що направляються за кордон для переробки	3.133c 1.51f, 9.48e, 18.24, 18.27, 18.33-18.37

Опис змін

- 20.1 Між системами рахунків ESA 95 та ESA 2010 існує фундаментальна відмінність у підходах до товарів, що надсилаються за кордон для переробки без зміни у праві власності. У системі рахунків ESA 95 такі товари відображаються як експорт, коли вони надсилаються за кордон, а потім відображаються як імпорт по поверненні з-за кордону, з більш високою вартістю в результаті переробки. Це було відомо як метод запису валових показників, що має на увазі зміну власності. Отже, показники міжнародної торгівлі відображали оцінку вартості товарів, що були предметом торгівлі.
- 20.2 СНР 2008, BPM6 та система рахунків ESA 2010 не імпутують зміну власності, а радше показують лише один запис – імпорт послуги переробки. У випадку країни, в якій відбувається переробка, це буде експорт послуги. Такий облік більше узгоджується з інституціональними записами та пов'язаними фінансовими транзакціями. Тим не менш, він призводить до непослідовностей зі статистикою міжнародної торгівлі товарами (IMTS). Він продовжує відображати валову вартість експорту для переробки та повернення імпортованих перероблених товарів, оскільки побудований на фізичному переміщенні товарів, а не на економічній власності (володінні) товарами.
- 20.3 Приклади переробки фізичних факторів виробництва, що належать іншим, в переробній промисловості, включають переробку нафти та збір електроніки.

Наслідки змін

- 20.4 Існують дві основні зміни. По-перше, визнається нова послуга з переробки – послуга з переробки фізичних факторів виробництва, що належать третім особам. По-друге, оскільки не відбувається перехід права власності, товари, що надсилаються за кордон для переробки, не включаються в показники експорту та імпорту.
- 20.5 Чиста вартість послуги з переробки - це вартість, що стягується за послугу з переробки. Саме ця вартість послуги відображається в національних рахунках як експорт послуги з виробництва (переробки) для країни переробника та як імпорт послуги з виробництва (переробки) для власника товарів.
- 20.6 Вартість послуги не обов'язково дорівнює різниці між вартістю товарів, що надсилаються для переробки, та вартістю товарів після переробки через прибуток або втрати від володіння, включення накладних витрат та похибок вимірювання, пов'язаних із переміщенням товарів.
- 20.7 Оскільки товари, що надсилаються за кордон для переробки, та товари, що повертаються після переробки, не включаються до показників експорту та імпорту, рекомендується включати їх як додаткові елементи в рахунок зовнішньої торгівлі товарами та послугами.

Приклад

- 20.8 Розглянемо випадок, коли компанія з виробництва комп'ютерів передає на зовнішній підряд збір компонентів в комп'ютерах компанії за кордоном, а потім приймає комп'ютери назад та

продає їх.

- 20.9 Експорт компонентів на складальний завод за кордоном становить 50 одиниць, а зібрані комп'ютери повертаються як імпорт, що дорівнює 90 одиницям.

Підхід у системі рахунків ESA 95 до товарів, що надсилаються за кордон для переробки

	Промисловість	Кінцевий		Разом
	Виробництво	Витрати домогосподарств	Експорт (P.61)	
Комп'ютери (у тому числі		90	50	140
Імпорт комп'ютерів: (P.71)	90			90
Додана вартість (B.1g)	50			50
Загальний випуск (P.11)	140			

- 20.10 Промисловість з виробництва комп'ютерів у приймаючій країні (країна А) направляє за кордон до країни В компонентів на суму 50 млн. євро для збирання. Вона потім імпортує назад комп'ютери, що тепер вартують 90 млн. євро. Вона продає комп'ютери вартістю 90 млн. євро на внутрішньому ринку побутової техніки.

- 20.11 Відповідно до системи рахунків ESA 95, зміна права власності на компоненти імпутується в момент надсилання їх закордон, а потім імпутується знов, коли комп'ютери повертаються. Отже, показники торгівлі товарами показують експорт комп'ютерних компонентів на суму 50 млн. євро та імпорт комп'ютерів на суму 90 млн. євро. Платіжний баланс для товарів та послуг для країни А становить -40 млн. євро. Співвідношення доданої вартості до загального випуску для промисловості з виробництва комп'ютерів у країні А дорівнює 50/140.

Підхід у системі рахунків ESA 2010 до товарів, що надсилаються за кордон для переробки

	Промисловість придбаває	Кінцевий попит		Разом
	Виробництво	Витрати домогосподарств	Експорт (P.61)	
Комп'ютери		90	0	90
Імпорт комп'ютерів послуги щодо збирання	40			40
Додана вартість (B.1g)	50			50
Загальний випуск (P.11)	90			

- 20.12 Система рахунків ESA 2010 відображає товари для переробки на чистій основі: відображається лише обсяг торгівлі послугами без переміщення товарів, що відображається в IMTS. Вартість переробки відображається на міжнародних рахунках у платіжному балансі та відповідних рахунках категорії «решта світу». BPM6 рекомендує, що у випадках, коли вартість переробки є відомою, імпорт та експорт в статистиці IMTS відображає ситуацію, коли зміна права власності не відбувається. Тоді обидва показники відображаються поруч в платіжному балансі, так щоб можна було порівняти елемент послуг. Отже, для промисловості виробництва комп'ютерів, що використовує систему IMTS, компоненти, що надсилаються за кордон для збирання, будуть відображатися як експорт на суму 50 млн євро, а ре-імпортовані комп'ютери будуть відображатися як імпорт на суму 90 млн. євро. Ці показники можуть відображатися поруч один з одним в міжнародних рахунках як додаткові елементи, при цьому експорт відображається як від'ємний імпорт, що дає можливість отримати чистий імпорт послуг щодо збирання комп'ютерів на суму 40 млн. євро.

21. Перепродаж товарів за кордоном

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Перепродаж за кордоном	3.133d	3.164d, 9.48e, 18.38 – 18.43

Опис змін

21.1 Відповідно до ESA 2010 (3.164) термін «перепродаж за кордоном» визначається як:

«...придбання товарів резидентом у нерезидента та подальший перепродаж товарів іншому нерезиденту без ввезення придбаних товарів в економіку посередника.»

21.2 Європейська система національних рахунків ESA 2010 (9.48e) протиставляє перепродаж товарів за кордоном з товаром, що направляються за кордон для переробки:

....На відміну від цього, придбання та перепродаж товарів з нерезидентами без ввезення товарів в економіку торговця відображаються як експорт та імпорт на рахунках виробника та кінцевого покупця, а чистий експорт товарів при перепродажі товарів за кордоном відображається у звітності економіки торговця.

У цьому є різниця між підходом BPM5 та підходом системи рахунків ESA 95, що виключає перепродаж за кордоном із торгівлі товарами, але замість цього включає різницю між продажем та придбанням товарів як послугу «перепродаж за кордоном» в категорії «інші бізнес послуги». BPM5 визнає цей підхід як виняток із принципу зміни власності.

21.3 Новий підхід до перепродажу за кордоном відповідає принципу зміни права власності.

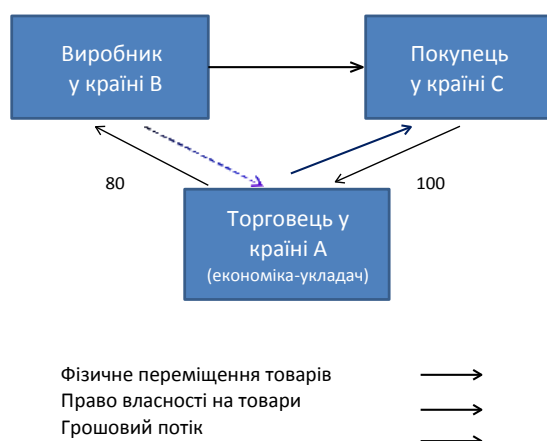
Перепродаж за кордоном вимагає зміни права власності на товари. Отже, транзакції відображаються на рахунках торгівлі товарами.

Приклад

21.4 Базова модель перепродажу товарів за кордоном полягає в тому, що компанія у країні А придбає товари від виробника у країні В. Товари продаються покупцю у країні С, але без ввезення товарів в країну А. Цей приклад викладено на Малюнку 21.1 (із публікації ООН «Вплив глобалізації на національні рахунки»).

Малюнок 21.1: Перепродаж товарів за кордоном

Компанія у країні А придбаває товари у країні В та продає їх до країни С

21.5 Старий та новий підходи у випадку перепродажу товарів за кордоном вище показано в Таблиці 21.1. Компанія у країні А придбаває товари вартістю 80 одиниць від виробника у країні В та продає їх за 100 одиниць покупцю у країні С, без ввезення товарів до країни А. Відповідно до системи рахунків ESA 95 країна А відображає експорт послуги з перепродажу вартістю 20 одиниць як різницю між ціною придбання та продажною ціною. Країна В відображає експорт товарів на 80 одиниць, а країна С відображає імпорт товарів на 100 одиниць, що еквівалентно ціні придбання та продажу в рамках транзакції.

Рахунки

Таблиця 21.1: Підхід до діяльності з перепродажу за кордоном у системах рахунків ESA 95/BPM5 та ESA 2010/BPM6

ESA 95/ розгляд BPM5			ESA 2010/ розгляд BPM6		
	Експорт	Імпорт		Експорт	Імпорт
Країна А			Країна А		
Товари			Товари, що перепродаються за кордоном	100	
Послуги: перепродаж товарів за кордоном	20		Товари, що перепродаються за кордоном	-80	
Країна В			Країна В		
Товари	80		Товари	80	
Країна С			Країна С		
Товари		100	Товари		100
Глобальний баланс (Сума зазначених вище)			Глобальний баланс (Сума зазначених вище)		
Товари	80	100	Товари	100	100
Послуги: перепродаж товарів за кордоном	20		(з яких товари, що перепродаються за кордоном)	(20)	

- 21.6 Отже, відповідно до системи рахунків ESA 95 глобальний дисбаланс має місце в окремих категоріях товарів та послуг, оскільки країна резидентства торговця (країна А) експортує **послуги** перепродажу за кордоном, а країна В та країна С обліковують вартість **товарів**, що надходять до країни або залишають її. Баланс існує на рівні товарів та послуг разом узятих.
- 21.7 Відповідно до системи рахунків ESA 2010 цього дисбалансу можна уникнути, якщо розглядати операції з перепродажу за кордоном як торгівлю товарами. Придбання товарів торговцем у країні А відображається як від'ємний експорт товарів, тоді як продаж обліковується як позитивний експорт. Різниця між обсягами продажу та придбання товарів в рамках перепродажу за кордоном відображається як чистий експорт товарів в рамках перепродажу товарів у країні А. Країни В та С продовжують обліковувати вартість товарів, що надходять до країни або залишають її. Тепер, глобальний баланс товарами відображає 100 одиниць для глобального експорту та глобального імпорту товарів.

22. Програми пенсійного забезпечення Роботодавців

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Пенсійна допомога	4.142, 5.110	5.180, 17.121 – 17.183, Таблиця 17.5
Імпутовані соціальні внески роботодавця	4.99	4.10, 17.139

Опис змін

- 22.1 Система рахунків ESA 95 визнавала пенсійні зобов'язання в балансі лише для приватних схем, забезпечених фондами. Отже, діяльність багатьох пенсійних схем, наприклад, соціальне забезпечення та схеми пенсійного забезпечення роботодавців, незабезпечених фондами, не призводила до визнання фінансових активів та зобов'язань. Система рахунків ESA 2010 визнає пенсійне забезпечення, пов'язане із зайнятістю, незалежно від того, чи існують необхідні активи в окремих схемах чи ні. У системі рахунків ESA 95 визнані пенсійні зобов'язання обмежувалися наявними фондами. Проте, пенсійні зобов'язання державних схем пенсійного забезпечення, незабезпечених фондами, та схеми соціального забезпечення визнаються в системі рахунків ESA 2010 лише в додатковій таблиці, що відображає зобов'язання та пов'язані потоки всіх приватних та державних схем пенсійного забезпечення, незалежно від того, чи вони забезпечені фондами чи ні, і в тому числі соціальне страхування.

Наслідки змін

- 22.2 Відповідно до системи рахунків ESA 95 фактичні внески роботодавців та працівників до фонду соціального страхування впродовж періоду мають дорівнювати сумам, фактично сплаченим до пенсійного фонду. Система рахунків ESA 2010 рекомендує зміни у випадку певних систем пенсійних виплат. Збільшення в пенсійних зобов'язаннях необхідно відображати незалежно від фактичних внесків. Рівень внесків роботодавців має визначатися методом актуарних розрахунків за допомогою оцінки збільшення чистої приведеної вартості пенсійного забезпечення, що його заробив працівник впродовж певного періоду, додавання будь-яких витрат, що стягуються пенсійним фондом для адміністрування системи, та відрахування суми будь-якого внеску, що його сплачує працівник.
- 22.3 Загалом, імпутовані пенсійні внески державних роботодавців розраховуються так само; за допомогою актуарних розрахунків. Якщо ці актуарні розрахунки не можуть отримати достатнього рівня надійності, і лише в цьому випадку, можливо використовувати два інші підходи на основі заробітної плати та окладів або допомоги, що виплачується, для розрахунку

Збір за кредитування цінними паперами та під заставу золота імпутованих пенсійних внесків державних роботодавців. Якщо держава-член ЄС переглядає спосіб розрахунку державних імпутованих внесків на соціальне страхування, що мають відношення до схем пенсійного забезпечення державних службовців, це може вплинути на ВВП.

- 22.4 Система рахунків ESA 95 розглядає діяльність неавтономних пенсійних фондів та схем пенсійного забезпечення, незабезпечених фондами, як додаткову діяльність, випуск якої не визнається окремо. Система рахунків ESA 2010 визнає існування витрат на адміністрування будь-яких схем пенсійного забезпечення, у тому числі неавтономні схеми та схеми, незабезпечені фондами.

23. Збір за кредитування цінними паперами та під заставу золота

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Збір за кредитування цінними паперами		
<u>та під заставу золота</u>		<u>5.243</u>

- 23.1 Всі суми, що сплачуються власникам цінних паперів за кредитування під заставу цінних паперів та власникам золота за кредитування під заставу золота (з виділених або невиділених рахунків у золоті), відображаються за традицією як відсоток. Це роз'яснення, а операції обліковуються в D.41. Зміни можуть злегка вплинути на ВВП у випадку нерезидентів. Проте, малоімовірно, що це змінить ВНД, враховуючи, що позичальниками, зазвичай, є інвестиційні банки, а не кінцеві споживачі.

24. Будівельні роботи за кордоном

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Будівельні роботи за кордоном	2.15	2.09b

Опис змін

24.1 Відповідно до системи рахунків ESA 95 параграф 2.15, одиниці, що здійснювали діяльність в галузі будівництва за кордоном впродовж менше року, якщо їх випуск становить валове нагромадження основного капіталу, визнаються умовними резидентними одиницями країни, в якій здійснювалася діяльність. Система рахунків ESA 2010 не визнає таких винятків, а параграф 2.09 (b) стверджує, що «якщо діяльність здійснювалася впродовж менше року і є частиною діяльності інституціональної одиниці-виробника, жодна окрема інституціональна одиниця не визнається».

Наслідки зміни

24.2 Ця зміна впливає на ВВП, оскільки відповідно до системи рахунків ESA 2010 будівництво відображається як випуск країни походження, а не тимчасової країни резидентства будівельної одиниці. Проте, ВНД залишається без змін, оскільки дохід від послуг та рівень зайнятості, необхідні для ВНОК за кордоном у системі рахунків ESA 95 супроводжується експортом випуску країни походження відповідно до системи рахунків ESA 2010. Ця операція розглядається у країні тимчасового резидентства будівельної одиниці як імпорт і відповідно як ВНОК.

Приклад

24.3 Розглянемо будівельний майданчик, що повністю належить компанії із країни А, що існує у країні В впродовж 6 місяців та здійснює будівництво виробничої будівлі. Будь-який прибуток від діяльності повертається назад до країни А. Припустимо, що місцеві матеріали, що використовуються, вартують 50 одиниць, а місцева робоча сила - 100 одиниць. Працівники материнської компанії, що тимчасово працюють у країні В отримують заробітну плату в розмірі 200 одиниць, що виплачується їм безпосередньо в їх країні резидентства А. Вартість будівлі становить 500 одиниць і визнається як ВНОК.

Рахунки

Система рахунків ESA 95 – умовна інституціональна будівельна одиниця у країні В

Рахунок виробництва

Використання	Країна А	Країна В	Ресурси	Країна А	Країна В
Матеріали (Р.2 частина)		50	Випуск (Р.1)		500
Послуги (Р.2 частина)					
Додана вартість (В.1g)		450			

Рахунок «Утворення доходів»

Використання	Країна А	Країна В	Ресурси	Країна А	Країна В
Заробітна плата та прирівняні до		300	Додана вартість (В.1g)		450
Операційний прибуток (В.2g)		150			

Рахунок «Розподіл доходів»

Використання	Країна А	Країна В	Ресурси	Країна А	Країна В
Країна А дивіденди (D.421)	-150	150	Операційний прибуток (B.2g)		150
Сальдо первинних доходів (B.5g)	350	100	Заробітна плата та прирівняні до	200	100

Система рахунків ESA 2010 – робота, що здійснюється материнською компанією у країні А

Рахунок виробництва

Використання	Країна А	Країна В	Ресурси	Країна А	Країна В
Матеріали (P.2 частина)	50		Випуск (P.1)	500	
Послуги (P.2 частина)					
Додана вартість (B.1g)	450				

Рахунок «Утворення доходів»

Використання	Країна А	Країна В	Ресурси	Країна А	Країна В
Заробітна плата та прирівняні до	300		Додана вартість (B.1g)	450	
Операційний прибуток (B.2g)	150				

Рахунок «Розподіл доходів»

Використання	Країна А	Країна В	Ресурси	Країна А	Країна В
			Операційний прибуток (B.2g)	150	
Сальдо первинних доходів (B.5g)	350	100	Заробітна плата та прирівняні до	200	100

24.4 У зазначених вище вітчизняних рахунках (рахунках в середині країни) ми можемо бачити, що

Відповідно до системи рахунків ESA 95

ВВП (країна В) = 450, а ВВП (країна А) = 0 для цієї діяльності.

Розглядаючи рахунки отримання та розподілу доходу, внесок відповідних країн до ВНД є наступним:

ВНД (країна В) = $450 - 150 - 200 = 100$ (дохід місцевих працівників)

ВНД (країна А) = $0 + 150 + 200 = 350$ (дохід працівників материнської компанії плюс операційний дохід від будівництва, що повертається назад до материнської компанії)

У цьому випадку ВНОК у країні В походить від випуску будівництва у країні В.

Відповідно до ESA 2010

ВВП (країна В) = 0, а ВВП (країна А) = 450 для цієї діяльності.

Розглядаючи рахунки отримання та розподілу доходу, внесок відповідних країн до ВНД є наступним:

ВНД (країна В) = $0 + 100 = 100$ (дохід місцевих працівників)

ВНД (країна А) = $450 - 100 = 350$ (додана вартість материнської компанії за вирахуванням винагороди місцевих працівників)

У цьому випадку ВНОК країни В походить від постачання будівельних послуг і відображається у платіжному балансі в розмірі 350 одиниць, разом із місцевими внесками в розмірі 150

одиниць від матеріалів та робочої сили. ВНД залишається без змін в обох країнах: країні А та країні В.

25. Побічно вимірювані послуги фінансового посередництва між фінансовими установами-резидентами та фінансовими установами-нерезидентами

Посилання

	ESA 95	ESA 2010
Побічно вимірювані послуги фінансового посередництва між фінансовими установами-резидентами та фінансовими установами-нерезидентами	Регламент Комісії (ЄС) № 1889/2002 Стаття 3.63с, 14.11 <u>1(b)</u>	

Опис змін

25.1 Регламент Ради (ЄС) № 448/92 та Регламент Комісії (ЄС) № 1188/2002 внесли зміни до системи рахунків ESA 95 та визначили порядок розрахунку та розподілу побічно вимірюваних послуг фінансового посередництва (FISIM).

25.2 Регламент Комісії (ЄС) № 1188/2002 стверджує у Ст. 1(b), що імпорт та експорт FISIM необхідно розраховувати з урахуванням FISIM між фінансовими установами (ФУ)

резидентами та нерезидентами.

Побічно вимірювані послуги фінансового посередництва

- 25.3 Зміна у системі рахунків ESA 2010 полягає в тому, що відсутній розрахунок та розподіл FISIM між фінансовими посередниками (відносяться до категорій S.122 та S.125).
- 25.4 Система рахунків ESA 2010 параграф 14.11 стверджує, що «За традицією, не потрібно розраховувати міжбанківські FISIM між ФУ резидентами та нерезидентами. FISIM розраховуються лише для небанківських користувачів інституціонального сектору».

Наслідки зміни

- 25.5 Для країн, що не розраховували FISIM між фінансовими посередниками, змін не передбачається. Для країн, що розраховували FISIM між фінансовими посередниками, наслідки зміни можуть бути незначними, зважаючи на суми, про які йдеться.
- 25.6 Показники експорту та імпорту будуть змінюватися, коли FISIM не буде розподілятися між ФУ резидентами та нерезидентами: оскільки експорт FISIM до ФУ нерезидента більше не обліковується, ВВП зменшується. Проте, при переході від ВВП до Національного доходу це зменшення врівноважується рівним за обсягом збільшенням дебіторської заборгованості у вигляді відсотків, зменшеної на розмір кредиторської заборгованості у вигляді відсотків перед рештою світу. Отже, Валовий національний дохід залишається без змін.
- 25.7 Оскільки імпорт FISIM від ФУ-нерезидентів більше не обліковується, проміжне споживання зменшується, а отже, ВВП збільшується. Проте, при переході від ВВП до Валового національного доходу це збільшення врівноважується рівним за розміром зменшенням дебіторської заборгованості у вигляді відсотків зменшеної на розмір кредиторської заборгованості у вигляді відсотків перед рештою світу, а отже Валовий національний дохід залишається без змін.
- 25.8 У підсумку це має вплив на ВВП (в бік зменшення або збільшення), проте ВНД залишається без змін.

Додаток 1: Система національних рахунків SNA 2008 — Перелік питань та роз'яснень

№	Питання/роз'яснення	Короткий огляд питання	Посилання
1	РЕПО	Чи потрібно змінити підхід до операцій РЕПО в порівнянні з СНР 1993, що розглядала такі операції як забезпечені кредити? Жодних змін не потрібно	ESA 2010 5.127 – 5.133
2	Схеми роботодавців для забезпечення пенсіонерів за віком	Чи потрібно визнавати зобов'язання уряду в схемах пенсійного забезпечення незабезпечених фондами (та схемах соціального страхування)? Див. додаткову таблицю.	ESA 2010 17.121 – 17.183, Таблиця 17.5
3	Опції працівників на покупку акцій	Чи потрібно визнавати винагородою працівників опції на придбання акцій в майбутньому, що є формою винагороди за продуктивність? Так.	Посібник 22.1 – 22.3 ESA 2010 4.168 – 4.178
4a	Проблемні кредити	Чи потрібно обліковувати проблемні кредити за номінальною вартістю? Так (без змін), проте ринкову вартість таких кредитів необхідно відображати як позабалансові.	Посібник 12.1 – 12.6 ESA 2010 7.99 – 7.108
4b	Оцінка кредитів та депозитів; Списання та нарахування відсотків на проблемні кредити	Технічні питання вимірювання списання та відсотків щодо проблемних кредитів. Відображаються як позабалансові.	ESA 2010 7.99 – 7.108
5	Послуги страхування від збитків	Визначення розрахунку випуску змінено, щоб уникнути волатильності внаслідок фактичних вимог про відшкодування, зокрема, від'ємних показників доданої вартості в разі страхового випадку. Новий алгоритм використовує «згладжену» версію вимог про страхове відшкодування (виплачені суми), що має назву «скориговані претензії». Платежі в значних розмірах за вимогами про страхове відшкодування в разі страхового випадку обліковуються як трансфери капіталу.	ESA 2010 3.74; Розділ 16 Посібник 3.1 – 3.23
6a	Фінансові послуги	Необхідно визнавати всі більш різноманітні послуги, що їх пропонують фінансові посередники на додаток до простого посередництва. Необхідно вимірювати FISIM, що даватиме можливість використовувати власні фонди. У цьому полягає зміна в порівнянні із системою рахунків ESA 95, внесена Регламентом 448/98.	ESA 2010 3.64 – 3.73
6b	Розподіл випуску центральних банків	Чи потрібно вимірювати випуск як просту суму витрат або комбінацію суми витрат, зборів та FISIM, залежно від природи діяльності центрального банку? Визначено 3 різні види діяльності – підтримка у здійсненні політики, нагляд та фінансове посередництво. Сума витрат: жодних змін в порівнянні із системою рахунків ESA 95, зміненою Регламентом 448/98.	ESA 2010 3.63 Посібник 10.1 – 10.4
7	Оподаткування прибутку від володіння	Чи має сенс розглядати оподаткування прибутку від володіння так само, як податок на прибуток, а отже, віднімати його від доходу при вимірюванні наявного доходу: Так, отже, жодних змін.	ESA 2010 3.64 – 3.73
8	Відсоток за умови високої інфляції	Можливий інший підхід – чи потрібно дотримуватися підходу СНР 2008 року? Ні.	-

№	Питання/роз'яснення	Короткий огляд питання	Посилання
9	Дослідження та розробки	Чи необхідно визнавати дослідження та розробки як нагромадження капіталу, що призводить до створення продуктів інтелектуальної власності? Так. Отже, система рахунків ESA 2010 визнає науково-дослідну діяльність як нагромадження капіталу, що є зміною в порівнянні із системою рахунків ESA 95	ESA 2010 3.82 – 3.83; 3.127 (7) Посібник 1.1 – 1.14
10	Патентовані одиниці	Зайве (не має відношення) через визнання науково-дослідної діяльності як нагромадження капіталу, що призводить до створення продуктів інтелектуальної власності. Отже, патентовані одиниці, що не входять до категорії активів у системі рахунків ESA 2010, замінюються на продукти інтелектуальної власності.	-
11	Оригінали та копії	Чи потрібно визнавати копії як окремі активи, у порівнянні з оригіналами? Так, якщо вони задовольняють вимогам та можуть існувати як самостійні активи? Щорічні ліцензійні платежі за користування продуктами інтелектуальної власності розглядаються як оренда.	ESA 2010 3.86
12	Бази даних	Незначна зміна у визначенні баз даних, що визнаються окремо від програмного забезпечення. Жодних істотних змін.	ESA 2010 3.132; Таблиця 7.1
13	Інші нематеріальні основні засоби	Замінено на категорію «Інші продукти інтелектуальної власності», залишкову категорію для продуктів інтелектуальної власності, ще не зазначену серед категорій <i>Досліджень та Розробок: розвідка родовищ корисних копалин</i> , програмне забезпечення та бази даних, а також <i>розваги, оригінали літературних або художніх творів</i> . Отже, жодних змін, крім назви.	ESA 2010 3.132; Таблиця 7.1
14	Вартість переходу права власності	У рамках AEG обговорювалося питання, як розглядати витрати на виведення з експлуатації великих капітальних проєктів, наприклад, атомних станцій. Було вирішено, що витрати на виведення з експлуатації (витрати на припинення) необхідно включати у вартість активів в момент їх придбання, а далі, списувати їх як споживання основних засобів впродовж строку використання активу. У випадку відсутності інформації щодо витрат на виведення з експлуатації в момент придбання активу, витрати на припинення визнаються та списуються в рік виведення з експлуатації.	ESA 2010 3.129 Посібник 5.1 – 5.5
15	Вартість послуг капіталу	Чи потрібно послуги капіталу відображати як складову доданої вартості на рахунках виробництва? Не в основних рахунках.	-
16	Активи, що належать державі	Чи необхідно доходність капіталу імпутувати як суму витрат при вимірюванні випуску уряду? Ні. Отже, жодних змін.	ESA 2010 3.49
17	Розвідка родовищ корисних копалин	Розширено опис підходу, проте, жодних змін у концепції.	ESA 2010 3.136
18	Права нерезидентів на невикористані активи	Розширено опис невикористаних ресурсів, крім землі: жодних фундаментальних змін.	ESA 2010 3.186
19	Військові витрати	Витрати на системи військового озброєння, що розглядаються як нагромадження капіталу – розширено межі активів.	ESA 2010 3.129b; Додаток 7.1 AN.114; 20.190
20	Земля	Земля перед покращення залишається невикористаним активом. Покращення землі визнаються виробленими активами. Як такі вони відносяться до категорії AN.112 «інші будівлі та споруди», підкатегорії AN.1123 «покращення землі»	Посібник 4.1 – 4.6 ESA 2010 3.190-3.191; 7.55; AN.1123 Посібник 11.1 – 11.9

№	Питання/роз'яснення	Короткий огляд питання	Посилання
21	Договори оренди та ліцензійні договори для користування реальних (базових) активів	За певних умов, контракти тощо можуть визнаватися як невикористані нефінансові активи. Розширено опис, проте жодних змін у концепції	ESA 2010 3.190 – 3.191; 7.55; Додаток 7.1 AN.22
22	Гудвіл та інші не вироблені активи	Розширено опис, жодних змін у концепції.	ESA 2010 3.192; 7.59 -7.60
23	Моральний знос та амортизація	Розширено опис, жодних змін у концепції.	ESA 2010 6.13
24	Державно-Приватні Партнерства (схеми будувати- володіти- управляти- передавати: BOOT)	Міститься опис цих нових схем та настанови щодо способу визначення економічної власності створених активів. Жодних змін у концепції.	ESA 2010 15.41; 20.276-20.290
25	Одиниці в СНР 1993 року	Низка питань стосовно визначення та класифікації одиниць за секторами.	Див. нижче
25a	Допоміжні одиниці	Невідповідності між національними та регіональними показниками доданої вартості за видами діяльності усунуті внаслідок перегляду визначення допоміжних одиниць	ESA 2010 1.31; 3.12–3.13
25b	Холдингові компанії, компанії спеціального призначення, трасти	Особливі, що володіють активами та зобов'язаннями без здійснення виробничої діяльності. Як до них ставитися? Додаткові рекомендації щодо класифікації одиниць.	ESA 2010 2.14a - 2.14b; 2.46e; 2.65e – 2.65f Посібник 15.1 – 15.5
25c	Підприємства, розташовані в кількох країнах	Як розподілити економічні показники підприємств, розташованих в кількох країнах між країнами? Діяльність розподіляється відповідно до певних показників.	ESA 2010 18.17
25d	Неінкорпоровані підприємства в решті світу	Неінкорпоровані підприємства за кордоном – визнання філіалів – без змін.	ESA 2010 18.12 – 18.14
25e	КСП нерезиденти, пов'язані з урядом	Відповідно до системи рахунків ESA 95 урядові КСП-нерезиденти можуть здійснювати запозичення – чи потрібен нам особливий випадок, щоб уникнути спотворення державного дефіциту та боргу? Так - Контрольовані урядом КСП за кордоном повністю відображають свої запозичення та кредити у державній звітності.	ESA 2010 2.27 Посібник 14.1 – 14.3
26	Культивовані активи	Незначна зміна визначення категорії «культивовані активи»	ESA 2010 Додаток 7.1 AN.115
27	Класифікація та термінологія нефінансових активів	Чи потребують зміни у підході до різних категорій нагромадження капіталу перегляду визнаних категорій активу? Так, зміни внесені.	ESA 2010 Додаток 7.1 AN.1 – AN.2
28	Амортизація нематеріальних невикористаних активів	Як найкраще розглядати придбання та деградацію невикористаних активів, з конкретним посиланням на операції зі спектром мобільних телефонів. Описано зміни у підході до договорів оренди та ліцензійних договорів.	ESA 2010 7.57
29	Межі нематеріальних невикористаних активів	Чи є потреба в залишковій категорії «нематеріальні невикористані активи»? Так, зміни в заголовку класифікації.	ESA 2010 Додаток 7.1 AN.1179
30	Визначення економічних активів	Чи існує потреба у перегляді та розширенні визначення економічного активу? Більше подробиць у СНР 2008, проте, жодних істотних змін.	ESA 2010 7.15
31	Оцінка води	Чи потрібні додаткові настанови щодо води, оскільки відбувається перехід від розгляду води як безкоштовного товару до її визначення як економічного товару? Жодних змін у концепції або категоріях.	ESA 2010 Додаток 7.1 AN.214
32	Неформальний сектор	Чи потрібний додатковий опис у СНР цієї важливої теми? Так, проте, жодних змін у концепції.	-

№	Питання/роз'яснення	Короткий огляд питання	Посилання
33	Незаконна та підпільна діяльність	Чи потрібний додатковий опис у СНР цієї діяльності? Жодних змін у концепції або настановах.	ESA 2010 1.79, 11.26
34	Супер дивіденди, впливання капіталу та реінвестовані доходи, з особливою увагою до операцій між урядом та публічними корпораціями	Є додатковий опис та настанови щодо цих складних та важливих тем.	ESA 2010 4.55 – 4.67, 20.193-20.209 Посібник 13.1 – 13.3
35	Податкові надходження, безнадійні податки та податкові кредити	Як необхідно обліковувати ліцензійні платежі та записувати податкові кредити в умовах системи сплачуваних податкових кредитів: на валовій або чистій основі? Внесено зміни щодо ліцензійних платежів та податкових кредитів.	ESA 2010 4.27, 4.79 – 4.82; 20.167 – 20.168 Посібник 19.1 – 19.8
36	Питання розмежування публічного/приватного/державного сектору.	Чи потрібні додаткові настанови щодо критеріїв а) визнання інституціональної одиниці, та б) поділу між ринковою та неринковою діяльністю? Так, включено більше матеріалу, що в результаті може призвести до змін у класифікації.	ESA 2010 1.34 – 1.37; Діаграма 2.1; Таблиця 2.2; 2.32 – 2.44; Таблиця 2.5; 3.16 – 3.41; 20.05 – 20.55 Посібник 6.1 – 6.8
37	Активізація гарантій, та конструктивних зобов'язань	Чи потрібно визнавати стандартизовані гарантії зобов'язаннями, чи в протилежному випадку вони залишатимуться умовними? Так, стандартизовані гарантії визнано зобов'язаннями.	ESA 2010 1.51k; 4.116; 5.09; 5.188 – 5.197; Поле 5.1.1 – 5.1.2 Посібник 17.1 – 17.4
38a	Зміна економічної власності (як термін)	Чи потрібно додатковий опис для роз'яснення що є економічна (на протипагу юридичній) власність?	ESA 2010 1.90
38b	Активи, зобов'язання та особисті наслідки для осіб, які змінюють резидентство	Чи потрібно включати в СНР операції, фінансові та реальні, коли має місце міграція? - Ні - Питання даних є настільки великим, що жодного практичного наслідку не спостерігатиметься, крім падіння «трансфертів мігрантів» як трансфертів капіталу.	
39	Резидентство		
39a	Значення «національної економіки»	Чи потрібно більше опису (подробниць) щодо додаткових питань, наприклад, екіпаж корабля, пацієнти? Ні, більше нічого не потрібно.	ESA 2010 2.10
39b	Переважаючий центр економічних інтересів (як термін)	Чи необхідно ухвалити цей термін для розгляду резидентства домогосподарства, коли на країну «резидентства» можуть претендувати декілька країн. Так, проте, потрібен додатковий матеріал, щоб запобігти непотрібним змінам у бізнес одиницях.	ESA 2010 2.07
39c	Резидентство одиниць з незначною або відсутньою фізичною присутністю	Хоча одиниці можуть мати незначну фізичну присутність та/або виробництво, для визнання фінансових та дохідних операцій може знадобитися використати критерій юрисдикції для визнання інституціональної одиниці нерезидентом. Так, прийнято як роз'яснення.	ESA 2010 2.07
40	Товари, що надсилаються за кордон для переробки	Чи потрібно вносити зміни до «відсутності імпутиції зміни власності» та послугу з переробки, що спостерігається в національних рахунках? Так, зміна у «відсутність імпутиції».	ESA 2010 3.166d Посібник 20.1 – 20.12

№	Питання/роз'яснення	Короткий огляд питання	Посилання
41	Перепродаж за кордоном (у міжнародній торгівлі)	У системі рахунків ESA 95 відображається як послуга, а не торгівля товарами. Зміна у відображенні спостерігається в BPM 6 та національних рахунках. Маржа перепродажу, що відображалася як послуги, зараз відображається як маржа на товарі, класифікується як експорт товарів та відображає імпорт як від'ємний експорт товарів.	ESA 2010 3.164 d Посібник 21.1 – 21.7
42	Нерозподілений прибуток пайових інвестиційних фондів, страхових компаній та пенсійних фондів	Система рахунків ESA 95 запровадила імпутацію доходу для утримувачів паїв фонду, з відповідними фінансовими інвестиціями, якщо дохід не розподіляється та утримується в пайовому фонді, що узгоджується з підходом до нерозподіленого доходу для страхових компаній та пенсійних фондів. Чи має СНР застосовувати подібний підхід? Так, отже жодної зміни у концепції між системою рахунків ESA 95 та ESA 2010. Проте, більш докладний опис може призвести на практиці до більшого визнання цих імпутованих потоків.	ESA 2010 4.70 – 4.71
43	Відсотки та пов'язані питання	Чи мають боргові інструменти, прив'язані до іноземної валюти, бути деноміновані в цій валюті? Так, не суттєва зміна.	
43a	Ставлення до індексованих боргових цінних паперів	Як класифікувати індексовані суми: відсоток або переоцінка? Статус-кво щодо відсотків зберігся, крім «вузького індексу», коли визнаються прибутки та втрати від володіння	ESA 2010 5.94, 6.56-6.57 Посібник 9.1 – 9.9
43b	Збори за кредитування під заставу цінних паперів та золота	В який спосіб ці збори відображаються у звітності: як фінансові послуги або дохід від майна? Збори, що відображаються як відсоток, є доходом від майна.	ESA 2010 5.243
43c	Боргові пільги	Коли пільгові відсоткові ставки стягуються за кредити, як їх необхідно розглядати – за номінальними ставками або чи необхідно імпутувати операції, що відображають економічну реальність? Зміна полягає в тому, що необхідно записувати за номінальною вартістю та відображати поточний трансферт, що дорівнює різниці між пільговою та ринковою ставками.	Посібник 23.1 ESA 2010 20.241 – 20.242
43e 44	Реструктуризація заборгованості Класифікація фінансових активів	Інформаційна одиниця – не має змін Класифікацію розширено за рахунок нових видів інструментів, наприклад, зростаюча різноманітність фінансових інструментів - опціонів, форвардів та опціонів працівників на викуп акцій	ESA 2010 20.229 ESA 2010 5.12-5.15
44a	Монетарне золото	Фінансовий актив або цінний актив? Зміна полягає в тому, що «алокване золото» розглядається як цінний актив, а «неалокване золото» - як фінансовий актив.	ESA 2010 5.57 – 5.63
44b	Спеціальні права запозичення (СПЗ)	Чи необхідно розглядати СПЗ як зобов'язання? Так – зміна	ESA 2010 5.69 – 5.73
44c	Депозити та позики	Чи потрібен додатковий опис депозитів та позик? Чи є ринкові позики подібними до цінних паперів? Додаткова інформація про позики та депозити. Ставлення до ринкових позик не змінилося.	Посібник 18.1 – 18.3 ESA 2010 5.79, 5.120 – 5.123

№	Роз'яснення	Короткий огляд питання та результат	Посилання
C1	Інші субсидії на виробництво неринкових виробників	Система рахунків ESA 95 стверджує, що односторонні трансфери неринковим виробникам необхідно розглядати як субсидії, за умови, що вони надаються справедливо як ринковим так і неринковим виробникам. Жодних змін в системі рахунків ESA 2010.	ESA 2010 4.36
C2	Підхід до прибутку від випуску монет	Чи потрібно записувати прибуток, що його отримує уряд від випуску монет, як державні доходи? Ні. Вартість виробництва монет є державними витратами, що не віднімаються від надходжень від випуску валюти.	-
C3	Перегляд термінології СНР для зручності користування	У класифікаціях є дуже багато категорій «інше», що їх важко зрозуміти без значних знань про інші відповідні класифікації. Без змін.	-
C4	Обсяги та ціни стосовно податків на продукти	Додаткові роз'яснення будуть корисними. Більше описового матеріалу міститься в СНР 2008 року.	ESA 2010 10.36 – 10.42
C5	Роз'яснення щодо складових винагороди працівників	Чи стане у нагоді більш детальний опис? Так, певне переписування	ESA 2010 4.02 – 4.07
C6	Перегляд кодів СНР	Зробити коди більш прийнятними для електронного обміну – наприклад, опустити використання «*». Жодних змін не потрібно.	-
C7	Чи необхідно перше появлення вартості в фінансових деривативах вводити як інші зміни в обсязі (OCVA)?	Ні – зміни відсутні	-
C8 та C9	Класифікація фінансових активів: F5 Акції та інший капітал/ F52 Пайові інвестиційні фонди	Чи потрібно надати більше опису капіталу та розширити класифікацію фінансових активів, щоб відображати акції, що продаються на біржі, окремо від акцій, що не продаються на біржі? Система рахунків ESA 95 вже відображає поділ акцій, що торгуються/не торгуються (називаються «акції, що котируються/акції, що не котируються»).	ESA 2010 5.141 -5.159
C10	Вимірювання неринкового випуску	Чи потрібно використовувати безпосередні (прямі) показники випуску при розрахунку обсягу випуску уряду? Ці методи використовуються на факультативній основі для додаткових таблиць, продовжуючи дослідження питання якості.	ESA 2010 10.28 – 10.30
C11	Концепція роботи та концепція осіб	Чи потрібно запровадити в систему рахунків СНР 2008 року концепцію зайнятих осіб та чи необхідно використовувати визначення зайнятості, самозайнятих та безробітних осіб у системі рахунків ESA 95? Так.	ESA 2010 11.11-11.25
C12	Галузева класифікація верхнього рівня	Які агрегати є прийнятними для першої десятки видів діяльності економіки – чи мають вони бути складовою СНР? Порозуміння не має, отже не має змін.	-
C13	Роз'яснення Розділу 21 про сателітні рахунки	Яким має бути обсяг змісту розділу? Внесено зміни до тексту.	ESA 2010 1.40 – 1.43, Розділ 22
C14	Визначення відсотку	Підхід боржника або кредитора? Без змін –	

нарахування відсотків

залишається побудованим на - підході боржника

Додаток 1: Система національних рахунків SNA

C15 Державний сектор

Потрібен додатковий опис державного

ESA 2010 1.35, 20.303-

№	Роз'яснення	Короткий огляд питання та результат	Посилання
		сектору та питання розмежування державного та приватного секторів – запропоновано додатковий текст.	20.320
C16	Вимірювання кількості витраченої робочої сили	Потребує узгодження з останньою позицією МОП щодо кількості відпрацьованого часу та вимірювання зайнятості. Так.	ESA 2010 11.10
C17	Вимірювання випуску для власного кінцевого споживання	Запровадження націнки, коли випуск, що здійснюється ринковими виробниками, вимірюється як сума витрат – Так, внесено зміни.	ESA 2010 3.20, 3.45
C18 – C29	Незначні зміни до тексту	Більшість з них ухвалені	-
C30	Класифікація та термінологія фінансових корпорацій в оновленій СНР	Чи потрібно розширити класифікацію за рахунок нещодавніх новацій щодо фінансових корпорацій та їх діяльності? Так.	ESA 2010 2.55 – 2.71

Європейська Комісія

Посібник щодо змін в Європейській системі національних рахунків 2010 року в порівнянні з 1995 роком

Люксембург: Офіс публікацій Європейського Союзу

2014 — 78 с. — 21 x 29.7 см

Тема: Економіка та фінанси
Колекція: Посібники та настанови

ISBN 978-92-79-37839-3

ISSN 2315-0815

doi: 10.2785/52663

Кат. №: KS-GQ-14-002-EN-N

ЯК ОТРИМАТИ ПУБЛІКАЦІЇ ЄС

Безкоштовні публікації:

- одна копія:
через Книгарню ЄС (<http://bookshop.europa.eu>);
- декілька копій або постери/карти:
через представництва Європейського Союзу (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
через делегації у країнах, що не входять до ЄУ
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm); зв'язатися зі службою Europe Direct
(http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) або зателефонувати за телефоном 00
800 6 7 8 9 10 11 (безкоштовно з будь-якої точки ЄС) (*).

(*) Відомості надаються безкоштовно. Більшість дзвінків також є безкоштовними (проте деякі оператори, телефони-автомати або готелі можуть стягувати плату).

Платні публікації:

- через Книгарню ЄС (<http://bookshop.europa.eu>).

Платні підписки:

- через агентів зі збуту Офісу публікацій Європейського Союзу
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

